

Setge israelià a la societat civil palestina: el cas de les 6+1 entitats criminalitzades

Setge israelià a la societat civil palestina: el cas de les 6+1 entitats criminalitzades

Escola de Cultura de Pau – Associació Hèlia / Octubre de 2023*

RESUM EXECUTIU

El cas de les 6+1 organitzacions criminalitzades per Israel —Addameer, Al-Haq, Bisan Center, DCI-P, UAWC, UPWC i HWC— forma part d'una política i pràctica més general de les autoritats israelianes per atacar i assetjar la societat civil palestina i els qui critiquen l'ocupació i les vulneracions sistemàtiques de drets de palestins i palestines. Aquesta tendència s'emmarca en un escenari internacional de reducció de l'espai d'acció per a la societat civil crítica, que, en aquest cas particular, s'ha intensificat els últims anys. El cas de les 6+1 organitzacions criminalitzades va estar precedit per una sèrie de mesures, normes i actuacions no només contra organitzacions palestines, sinó també contra actors israelians i internacionals involucrats en la investigació de la situació de la població palestina, en la denúncia de violacions i abusos que els afecten i en la promoció i defensa dels drets de palestines i palestins. L'acció legal contra les 6+1 ONG criminalitzades, i en particular la designació de les sis com a organitzacions terroristes, suposa un salt qualitatiu en les mesures adoptades per les autoritats israelianes contra actors de la societat civil palestina. La reacció internacional a la criminalització de les 6+1 organitzacions —en especial, les mostres de solidaritat, el reconeixement a la trajectòria i la tasca que duen a terme aquestes ONG, i la denúncia sobre la manca d'evidències que justifiquin les mesures adoptades en contra seva— planteja interrogants sobre l'impacte a llarg termini de la criminalització i posa en dubte l'èxit dels esforços d'Israel per qüestionar i desacreditar la tasca d'aquestes entitats. Tanmateix, tal com reconeixen els representants de les organitzacions afectades, la criminalització ha impactat la seva feina i els seus equips, i persisteix la incertesa sobre com aquesta i altres possibles noves accions i polítiques de les autoritats israelianes poden condicionar les seves activitats en àrees clau per a la societat palestina. L'experiència de les 6+1 organitzacions dista molt de ser un «cas tancat», i el seu desenvolupament requereix seguir-ne atentament l'evolució, tenint en compte la manera com repercuteix en les seves activitats i en les d'altres organitzacions crítiques de la societat civil palestina, en el compromís polític i econòmic d'actors externs i en el moviment de solidaritat i defensa dels drets de palestines i palestins.

* Aquest informe es va completar abans dels fets del 7 d'octubre del 2023. A l'epíleg s'inclou una breu referència als esdeveniments posteriors.

Aquesta publicació l'ha elaborat l'Escola de Cultura de Pau com a part del projecte «Protecció integral des d'una perspectiva de gènere de les dones exposades a violències múltiples (Cisjordània, Palestina)», liderat per l'Associació Hèlia i finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD). El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'Escola de Cultura de Pau i l'Associació Hèlia, i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD. Aquesta publicació és la cinquena d'una sèrie d'informes sobre Palestina, que inclou els títols *Ocupació, conflicte i patriarcat: impactes en les dones palestines* (2019); *Dones, pau i seguretat: aplicació, reptes i límits a Palestina* (2019); *Reptes de l'agenda feminista a Palestina en un context postpandèmia* (2022); *Empoderament econòmic de les dones a Palestina: reflexions des d'una perspectiva feminista* (2023), disponibles a Tasharuk.cat i als llocs web de l'Associació Hèlia i l'Escola de Cultura de Pau.

Es permet la reproducció total o parcial, la distribució i la comunicació pública de l'obra, sempre que no sigui amb finalitats comercials i sempre que es reconegui l'autoria de l'obra original. No es permet crear obres derivades.

Amb el suport de:

ÍNDEX

4	Introducció
5	1. <i>Shrinking space</i>: context i precedents
5	Res de nou, però pitjor
6	Requadre 1: Apunts sobre la societat civil palestina
7	Requadre 2: Boicot, Desinversió i Sancions (BDS)
7	Requadre 3: El dossier palestí al Tribunal Penal Internacional
8	Israel: actors, normes i polítiques
9	Requadre 4: Sobre l'antisemitisme i la definició de la IHRA
9	No només contra les veus palestines
10	Tipus d'accions contra organitzacions palestines i el moviment de solidaritat amb Palestina
12	El precedent de HWC
13	Requadre 5: Les 6+1 organitzacions criminalitzades
14	2. El cas contra les 6+1 entitats: mesures, relat i impacte
19	Requadre 6: L'emblemàtic cas de Salah Hammouri
20	3. Singularitat i lliçons de la criminalització de les 6+1 entitats
23	Reflexions finals
24	Epíleg

Setge israelià a la societat civil palestina: el cas de les 6+1 entitats criminalitzades

Introducció

El 19 d'octubre del 2021, sis entitats destacades de la societat civil palestina van ser designades per Israel com a «organitzacions terroristes». La decisió del Ministeri de Defensa israelià va afectar Addameer Prisoner Support and Human Rights Association (**Addameer**); Al-Haq, Law in the Service of Man (**Al-Haq**); Bisan Center for Research and Development (**Bisan Center**); Defense for Children International-Palestine (**DCI-P**); la Union of Agricultural Work Committees (**UAWC**), i la Union of Palestinian Women's Committees (**UPWC**). Totes van ser assenyalades pels seus presumptes vincles amb el Front Popular per a l'Alliberament de Palestina (FPLP), un grup de línia marxista catalogat com a «terrorista» per Israel, els Estats Units i la Unió Europea (UE), entre d'altres. L'acció contra aquest conjunt d'entitats havia tingut com a precedent la criminalització d'una altra entitat palestina prominent, Health Work Committees (**HWC**), també perseguida per la seva suposada relació amb l'FPLP. L'acció contra aquestes entitats va motivar una àmplia condemna internacional per part de diversos actors, que van subratllar el destacat paper d'aquestes ONG tant en la documentació i denúncia de vulneracions dels drets humans per part de l'Estat d'Israel com per la tasca fonamental que desenvolupen en diversos àmbits: dones, presos, defensa de menors d'edat, agricultura, salut i drets econòmics. Les mesures contra aquestes entitats s'han interpretat com un intent del Govern d'Israel per silenciar veus crítiques amb l'ocupació a través de la deslegitimació, han minat les fonts de suport i de finançament, i han estat denunciades com a accions injustificades que vulnereu drets i llibertats, entre els quals els d'associació, expressió, reunió pacífica, privadesa i judici just.¹

Aquest informe intenta aprofundir en l'experiència de les 6+1 entitats palestines criminalitzades per les autoritats israelianes, i amb aquesta finalitat s'articula en tres apartats. El primer situa el context de la criminalització —un entorn caracteritzat pel retrocés per al marge d'acció de la societat civil (*shrinking space*), tant a escala global com pel que fa a Israel/Palestina— i identifica precedents rellevants per a la situació que afronta aquest conjunt d'organitzacions. En aquesta línia, connecta l'experiència de les 6+1 amb un fenomen que no és nou, però que s'ha intensificat els darrers anys. A més, analitza les polítiques i els actors implicats en les accions contra entitats de la societat civil palestina, i il·lustra el ventall de mesures desplegats contra elles, que inclou vigilància; atacs directes en forma de batudes, assetjament, amenaces i agressions a activistes i personal de les ONG; campanyes de difamació, accions legals i pràctiques de *lawfare*; arrestos i detencions. El segon apartat tracta el cas contra les entitats designades com a terroristes, des de les mesures i el relat contra aquestes organitzacions —caracteritzat per la manca d'evidències— fins a l'impacte que ha tingut la criminalització en el desenvolupament de les activitats i en els equips respectius. Finalment, l'informe se centra en les singularitats i les lliçons que es poden extreure de l'experiència de les 6+1 entitats, rellevants per al futur i que transcendeixen el context palestí. L'epíleg reflexiona breument sobre els desenvolupaments que van tenir lloc després del 7 d'octubre del 2023. L'informe es basa en una investigació qualitativa que ha inclòs la revisió de nombrosos informes especialitzats elaborats des de l'acadèmia, organitzacions de drets humans i institucions vinculades a les Nacions Unides. També es nodreix de les reflexions i testimonis de representants de les entitats criminalitzades i de veus expertes palestines, entrevistades presencialment i en línia, l'octubre del 2022, en un context marcat per la clausura recent de les oficines de les set entitats.

1. Human Rights Council, [Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel, A/HRC/53/22](#), 9 de maig del 2023, par. 69-70, p. 18; Reuters, [Nine EU states reject Israeli «terrorist» designation for Palestinian NGOs](#), 12 de juliol del 2022; EEAS, [Israel/Palestine: Statement by High Representative Josep Borrell on the Israeli raids on six Palestinian civil society organisations](#), 22 d'agost del 2022.

1. *Shrinking space*: context i precedents

La situació que afronten les entitats palestines se sol emmarcar en un fenomen d'abast global caracteritzat per la reducció de l'espai d'acció per a les organitzacions de la societat civil, un terme que en anglès s'ha popularitzat com a *shrinking space*. Aquest concepte és utilitzat majoritàriament per activistes de drets humans, persones de l'acadèmia, centres de recerca, xarxes d'ONG i periodistes per assenyalar les restriccions creixents imposades a les entitats de la societat civil, que afecten les seves llibertats i les capacitats per exercir la seva tasca. Diverses veus sostenen que la discussió sobre aquesta idea s'ha intensificat en les darreres dues dècades, i en especial els últims anys, coincidint amb un increment en les polítiques, lleis i altres pràctiques informals introduïdes per governs a tot el món que busquen constrènyer l'espai de la societat civil crítica i, en particular, d'actors que reben finançament des de l'exterior. El 2016, CIVICUS va identificar més de 100 països on s'havien retallat les llibertats o imposat restriccions per a la societat civil.²

Tal com subratllen Naomi Hossein i altres autors, les accions contra aquests actors inclouen mesures «legals, polítiques i administratives i també estratègies extralegals com la violència i les amenaces, el control de l'espai públic per deslegitimar i estigmatitzar els actors de la societat civil per diverses raons (...). Els atacs ideològics i violents contra actors de la societat civil han esdevingut més habituals, sovint en un context d'impunitat o protecció oficial».³ En un informe dedicat a analitzar aquesta tendència a escala global, Amnistia Internacional alerta que les mesures utilitzades per silenciar defensores i defensors de drets humans i reduir l'espai de la societat civil inclouen «des d'atacs personals —amenaces, pallisses i fins i tot homicidis— fins a l'ús de legislació per criminalitzar activitats relacionades amb els drets humans, passant per mètodes de vigilància i atacs contra la capacitat

dels defensors i defensores per comunicar-se i contra els seus drets de reunió pacífica i associació, així com restriccions a la seva llibertat de circulació». L'informe també apunta que «un aspecte fonamental d'aquests mètodes és l'ús de campanyes de desprestigi i de l'estigmatització per deslegitimar tant aquestes persones com la seva tasca».⁴ Aquest conjunt de pràctiques, que s'haurien intensificat des de principis dels 2000 —primer en el marc de l'anomenada Guerra contra el Terrorisme i després amb l'expansió d'Internet i l'ampliació de l'espai públic global—, inclou en alguns casos l'ús (o mal ús) de normatives antiterroristes contra la societat civil. Han crescut les acusacions de suport al terrorisme, cosa que ha donat lloc a difamacions a les xarxes, accions per impedir que algunes organitzacions continuïn rebent finançament de donants (*defunding*)

i l'aplicació de polítiques de reducció de riscos financers per part de bancs, entre altres conseqüències.⁵ Certs estudis recents sobre aquest fenomen s'han focalitzat a analitzar els instruments i les estratègies formals (legals, regulatòries, administratives) i informals que s'utilitzen per restringir l'espai cívic i reprimir veus dissidents, els reptes per a actors de la societat civil i donants davant d'aquesta amenaça, i la importància de la solidaritat ciutadana i altres mecanismes en la defensa de l'espai de la societat.⁶

Res de nou, però pitjor

En el cas palestí, atès el context d'ocupació i de colonització, aquest fenomen de reducció de l'espai per a la societat civil és més complex i multifacètic. Això és així per la naturalesa pròpia de l'espai cívic, amb fronteres no delimitades com a resultat d'un procés democràtic entre forces polítiques i socials i per l'entramat de restriccions imposades tant per Israel com per l'Autoritat Palestina i Hamàs (autoritat *de facto* a la Franja de Gaza),⁷ que han estat denunciades pels mateixos actors de la societat civil⁸ (vegeu el **requadre 1**). Estudis recents han subratllat que tant les autoritats israelianes com palestines sembla que de manera

Analistes i organitzacions de la societat civil palestina han alertat sobre la intensificació de l'assetjament, la persecució i l'intent de silenciament de les organitzacions palestines crítiques amb l'ocupació per part de les autoritats israelianes

2. CIVICUS, *State of Civil Society Report 2016*, Executive Summary, CIVICUS, p. 2.

3. Hossein N. et al., *What Does Closing Civic Space Mean for Development? A Literature Review and Proposed Conceptual Framework*, Institute of Development Studies, IDS Working Paper, Vol. 2018, Núm. 515, juliol del 2018, p. 10.

4. Amnistia Internacional, *Defensoras y defensores de los derechos humanos bajo amenaza: la reducción del espacio para la sociedad civil*, 16 de maig del 2017, p. 7.

5. Hossein N., (2018), *op. cit.* p. 13-15.

6. Per a més informació, vegeu, per exemple, els recursos i les publicacions sobre aquest tema de Carnegie Endowment for International Peace, Center for Strategic and International Studies (CSIS), CIVICUS, Open Democracy, International Center for Non-for-Profit Law (ICNL) o USIP; els informes dels relators especials de les Nacions Unides sobre llibertats i drets d'associació i assemblea pacífica i sobre la situació de les persones defensores de drets humans, o el treball d'autors com Hossein et al. (2018), i Van der Borgh i Terwindt, *Shrinking Operational Space of NGOs – A Framework of Analysis, Development in Practice*, 22.8, p. 1065-1081, 2012.

7. Ubai Aboudi, Wessam Ayaseh i Yehya Abu Ilrob, *Shrinking Space for Women Activists in the West Bank and Gaza Strip*, Bisan Center for Research and Development, 2021, p. 6.

8. Les limitacions imposades per l'Autoritat Palestina i Hamàs no són objecte d'aquest informe, però han estat analitzades per diverses veus. Vegeu, per exemple, Human Rights Council, *Detailed findings on attacks and restrictions on and harassment of civil society actors, by all duty bearers*, Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel, A/HRC/53/CRP.1, 2 de juny del 2023.

creixent perceben les organitzacions de drets humans crítiques com una amenaça.⁹

Pel que fa específicament a les polítiques israelianes, les mesures i estratègies que busquen reduir l'espai i el marge d'acció de la societat civil palestina no constitueixen un fenomen nou. No obstant això, diverses anàlisis i les mateixes entitats de la societat civil palestina alerten sobre una intensificació d'aquestes pràctiques d'assetjament, persecució i intent de silenciament per part d'Israel de les organitzacions palestines crítiques amb l'ocupació en l'última dècada i a un ritme especialment accelerat en l'últim lustre —des del 2018 o fins i tot el 2016. En aquest període, les autoritats israelianes han desplegat una sèrie de polítiques i mesures contra organitzacions

palestines, però també israelianes i estrangeres —tant a escala local com internacional— que promouen els drets de la població palestina i treballen per la rendició de comptes per la vulneració de drets i crims perpetrats en territori palestí ocupat. Algunes anàlisis indiquen que aquesta intensificació de la política israeliana en els darrers anys seria en part una reacció al moviment Boicot, Desinversió i Sancions (BDS), que percep com una amenaça¹⁰ (vegeu el requadre 2). Altres veus apunten que aquestes pràctiques també s'han incrementat des de l'activació del dossier sobre Palestina al Tribunal Penal Internacional (vegeu el requadre 3).

En un informe publicat a l'abril del 2021, abans de la designació de les organitzacions palestines com

Requadre 1: Apunts sobre la societat civil palestina

El poble palestí té una llarga trajectòria d'activisme. Algunes organitzacions de la societat civil van ser creades a finals del segle XIX i principis del XX i desenvolupaven activitats socials, culturals i polítiques que van contribuir al moviment nacional que va emergir llavors.¹¹ Tal com destaquen diverses anàlisis, a diferència d'altres països, moltes de les organitzacions de la societat civil palestina han sorgit fora del marc Estat nació i es van establir abans de la creació de l'Autoritat Palestina (AP) el 1994. Cal tenir en compte, tal com apunta Tariq Dana, que, «tot i que les transformacions estructurals de la societat civil palestina comparteixen similituds amb les d'altres societats civils del sud (global), el que la distingeix és la seva transformació en un context de colonització i ocupació militar israeliana persistent».¹² Autors com Lina Suleiman i Michael Schulz identifiquen canvis en l'abast i les activitats de la societat civil a Cisjordània i Gaza en almenys tres fases: una prèvia al procés d'Oslo (1967-1993), una altra durant el procés (1994-2000) i una de altra posterior (des del 2000 fins a l'actualitat). Les anàlisis destaquen el paper de mobilitzador social i xarxa de seguretat exercit per les organitzacions de la societat civil, moltes de les quals han focalitzat la seva activitat en la provisió de serveis davant de l'absència d'agències governamentals operatives.

A partir d'Oslo, s'identifica un procés d'ONGització i més dependència de donants, així com un intens esforç d'algunes entitats per mantenir les seves activitats i

autonomia davant de l'AP. La tasca de les organitzacions de la societat civil s'ha vist condicionada per la deriva autoritària de l'AP, que també enfronta acusacions de corrupció, a més de la fractura política entre Fatah i Hamàs i el control d'ambdues formacions de Cisjordània i Gaza, respectivament. Tant l'AP com Hamàs han estat assenyalades per impulsar mesures per restringir el treball de la societat civil i reprimir actors dissidents que exigeixen democratització i canvis a l'entorn polític. Pel que fa al marc legal, les organitzacions palestines que treballen al territori ocupat es regeixen principalment per la llei d'associacions caritatives i organitzacions comunitàries (Law of Charitable Associations and Community Organizations) del 2000. Segons un informe de l'International Center for Not-for-Profit Law (ICNL), hi havia més de 3.700 entitats registrades com a associacions i organitzacions —2.800 a Cisjordània i 929 a Gaza—, d'acord amb les dades del Ministeri de l'Interior del 2022.¹³ Una de les xarxes d'organitzacions de la societat civil palestina més destacades és la Palestinian NGO Network (PNGO), que aplega més de 140 entitats.¹⁴ Cal destacar que també hi ha més de 200 ONG internacionals i 22 agències de les Nacions Unides que compten amb una extensa història de treball a Palestina i tenen un paper destacat en el panorama de la societat civil.¹⁵ Un dels seus principals espais de coordinació de les ONG internacionals que treballen a Palestina és l'Association of International Development Agencies (AIDA), establerta el 1967 i que reuneix més de 80 entitats.¹⁶

9. ACT Alliance, *Protection of Space for Civil Society and Human Rights Defenders – The Case of Israel and Palestine*, febrer del 2018, p. 4.

10. FIDH, *Target Locked: The Unrelenting Israeli Smear Campaigns to Discredit Human Rights Groups in Israel, Palestine and the Syrian Golan*, Observatory for the Protection of Human Rights Defenders, FIDH y OMCT, abril del 2021, p. 4. Per a més informació sobre el moviment BDS, vegeu <https://bdsmovement.net/>.

11. Ubai Aboudi, Wessam Ayaseh y Yehya Abu Ilrob, *Shrinking Space for Women Activists in the West Bank and Gaza Strip*, Bisan Center for Research and Development, 2021, p. 15.

12. Tariq Dana, *The Structural Transformation of Palestinian Society*, p. 193, citat a Michael Schulz i Lina Suleiman, *Palestinian NGO's Changed Work Dynamics: Before, During and Beyond the Oslo Process*, Middle East Critique, 29:4, p. 437.

13. International Center for Not-for-Profit Law (ICNL), *Civic Freedom Monitor: Palestine*, 2 de febrer del 2023.

14. Per a més informació, vegeu el web de la Palestinian NGO Network (PNGO): <https://www.pngo.net/en>.

15. International Civil Society Centre, *Scoping Study on Operating Conditions of Civil Society in the Occupied Palestinian Territory*, març del 2022, p. 6.

16. Per a més informació, vegeu el web de l'Association of International Development Agencies (AIDA): <https://aidajerusalem.org/>.

Requadre 2: Boicot, Desinversió i Sancions (BDS)

Boicot, Desinversió i Sancions, més popularment conegut per les sigles BDS, és un moviment no-violent impulsat per palestins i palestines que té com a objectius posar fi al suport internacional a l'opressió de l'Estat d'Israel a la població palestina i pressionar perquè compleixi el dret internacional. Inspirada en el moviment antiapartheid de Sud-àfrica, aquesta iniciativa es va llançar el 2005, i actualment compta amb activistes a tot el món.¹⁷ Algunes anàlisis subratllen que el BDS parteix de la base que altres alternatives, principalment les negociacions amb l'Estat israelià, no han donat resultat. Per tant, des d'un enfocament de drets, intenta canviar la conversa i posar el focus perquè l'Estat d'Israel assumeixi responsabilitats per les seves polítiques cap a la població palestina.¹⁸ La legitimitat del BDS ha estat reconeguda per diversos actors. Després d'una visita a Israel i al territori ocupat palestí, el relator especial de l'ONU per a la promoció i protecció de la llibertat d'expressió ja indicava el 2011, davant l'aprovació de la Llei antiboicot israeliana, que «les crides a participar en un boicot eren una forma d'expressió pacífica, legítima i acceptada internacionalment.»¹⁹ Organitzacions de drets humans com Amnistia Internacional també s'han pronunciat en aquest sentit, subratllant que les crides a boicot, desinversió i sancions constitueixen una forma de pressió no violenta i de lliure expressió que s'ha de protegir.²⁰ La Unió Europea no dona suport al boicot a Israel, però considera el BDS un moviment legítim, protegit per la llibertat d'expressió i d'associació. Juristes i organitzacions internacionals de drets humans també

han donat suport a aquesta interpretació sobre el BDS. El 2016 uns 200 juristes i advocats en exercici de 15 països europeus van emetre una declaració en què reconeixien que «els estats que il·legalitzen el BDS estan soscavant un dret humà bàsic (llibertat d'expressió) i amenaçant la credibilitat dels drets humans».²¹

A diversos països s'han aprovat normes que, a la pràctica, permeten assenyalar les crítiques a Israel com a antisemites i que criminalitzen formes de protesta com ara els boicots. Als Estats Units, per exemple, fins a mitjans del 2023, un total de 35 estats havien aprovat legislacions antiboicot. A Europa, Alemanya va aprovar el 2019 una moció no vinculant que equipara el BDS amb l'antisemitisme; el Regne Unit va il·legalitzar els boicots el juliol del 2023, amb un focus especial en els que s'oposessin a les polítiques d'Israel, mentre que a França s'han produït nombrosos processos penals i administratius contra activistes del BDS. Tot això, adverteixen diverses anàlisis, en un context, a Europa, de creixent acceptació de la definició d'antisemitisme de la IHRA i la seva equiparació amb l'antisionisme.²² Mentrestant, continuen diversos processos contra activistes del BDS. A Àustria, per exemple, un d'ells va ser denunciat per fer servir l'eslògan «Visit apartheid-free Palestine» a les xarxes socials. El 2020, una decisió del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) va resoldre que França havia vulnerat el dret a la llibertat d'expressió per condemnar un grup d'activistes que havien distribuït fullets en supermercats en què es feia una crida a boicotejar productes israelians just després de l'operació israeliana Plom Fos sobre Gaza (cas Baldassi).

Requadre 3: El dossier palestí al Tribunal Penal Internacional

El 2015 Palestina va accedir a l'Estatut de Roma i va acceptar la jurisdicció del Tribunal Penal Internacional (TPI). El Govern palestí va presentar una declaració en què acceptava la competència del tribunal per investigar els presumptes crims comesos al territori ocupat palestí, inclòs Jerusalem est, des del 13 de juny del 2014. La fiscalia del TPI aleshores va iniciar una investigació preliminar, i el 2019 va concloure que es complien els criteris per a una investigació i que hi havia bases raonables per creure que s'havien comès crims de guerra i contra la humanitat. Tot i això, conscient de les complexitats

legals i factuais del cas i de les controvèrsies al voltant del territori efectiu de l'Estat de Palestina, la fiscalia va remetre una consulta a una instància prejudicial del TPI (Pre-Trial Chamber I) per confirmar l'abast territorial de la jurisdicció del tribunal. El febrer del 2021, aquesta instància va ratificar que la CPI pot exercir la seva jurisdicció en aquest cas i que l'abast territorial abasta Gaza i Cisjordània, inclòs Jerusalem est.²³ Després d'aquest pronunciament, el 3 de març del 2021, la fiscal del TPI Fatou Bensouda va anunciar l'obertura d'una investigació sobre la situació a l'Estat de Palestina.²⁴

17. Per a més informació, vegeu *What is BDS?*, BDS movement.net.

18. Nadia Silhi Chahin, «El derecho a defender los derechos de libertad de expresión y solidaridad con el pueblo palestino», Epíleg, a Itxaso Domínguez de Olazábal, *Palestina: Ocupación, colonización, segregación*, p. 165-166.

19. UN OHCHR, *Statement by the UN Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression at the conclusion of his visit to Israel and the occupied Palestinian territory*, 18 de desembre del 2011.

20. Amnesty International, *State Department's attack on the BDS movement violates freedom of expression and endangers human rights protection*, 19 de novembre del 2020.

21. *Statement by European Legal Scholars Defending the Right to Support BDS for Palestinian Rights*, 8 de desembre del 2016.

22. Baudouin Loos, *The Criminalisation of Solidarity with Palestine Is Gaining Ground in Europe*, Orient XXI, 28 de juliol del 2023.

23. International Criminal Court, *Situation in the State of Palestine*, ICC-01/18.

24. International Criminal Court, *Statement of ICC Prosecutor, Fatou Bensouda, respecting an investigation of the Situation in Palestine*, 3 de març del 2021.

a terroristes, la Federació Internacional pels Drets Humans alertava que «el recurs [d'Israel] a campanyes de difamació, intimidacions, noves lleis restrictives, càrregues administratives, assetjament judicial i pressions creixents als donants internacionals que donen suport a aquestes organitzacions ha demostrat ser molt efectiu per desestabilitzar les ONG. Aquestes tendències han assolit proporcions alarmants i minen significativament l'habilitat d'entitats i defensors de drets humans per dur a terme la seva feina legítima i crucial».²⁵ Més recentment, el maig del 2023, una investigació de la Comissió Internacional d'Experts sobre el Territori Palestí, inclòs Jerusalem Est, i Israel, del Consell de Drets Humans de l'ONU, aportava un diagnòstic similar i constata que la restricció de l'espai cívic era resultat d'una «estratègia intencional del Govern israelià per deslegitimar i silenciar la societat civil».²⁶ En aquesta estratègia algunes anàlisis identifiquen diverses dimensions, que inclouen la criminalització d'ONG palestines i els seus membres qualificant-les com a «terroristes», la deslegitimació de veus crítiques —incloent-hi israelians— a través de l'assenyalament (*naming and shaming*) i de l'associació amb terrorisme o antisemitisme; pressions i amenaces a les institucions, que donen espai als discursos de la societat civil, i també mesures i esforços actius de *lobby* per comprometre les seves fonts de finançament, especialment a tercers països.²⁷

Israel: actors, normes i polítiques

Govern successius d'Israel han desplegat les seves polítiques de setge a la societat civil a través d'actors institucionals i altres actors propers, i per mitjà de diferents normatives. En l'àmbit institucional, destaca el Ministeri d'Afers Estratègics i Diplomàcia Pública (MSA, per les sigles en anglès). L'MSA va ser creat el 2006 per coordinar activitats de seguretat, intel·ligència i diplomàcia per respondre a amenaces estratègiques, amb focus a l'Iran. A partir del 2015 —sota el Govern de Benjamin Netanyahu—, aquest Ministeri va assumir la tasca de liderar la resposta a les accions que busquen «deslegitimar Israel» i les campanyes de boicot. Des de llavors, ha publicat diversos informes que han tingut com a objectiu organitzacions de la societat civil i grups de drets humans i que han intentat desacreditar-les.

Les accions de les autoritats israelianes es veuen complementades i reforçades per l'acció d'individus i

organitzacions que, de manera creixent i a escala local i internacional, actuen amb l'objectiu de «prevenir, interferir i silenciar» grups de la societat civil i defensors de drets humans que treballen pels drets de la població palestina, tal com destaquen diverses anàlisis.²⁸ Aquestes entitats, moltes de les quals reben suport i col·laboren estretament amb figures polítiques i membres del Govern, dediquen recursos ingents a l'elaboració de materials, contingut en línia i publicacions sobre determinades ONG i defensors i defensores de drets humans; col·laboren en la redacció de projectes de llei i amb *lobbies* parlamentaris, i s'han involucrat activament en campanyes de difamació. Entre aquestes organitzacions destaca NGO Monitor, fundada el 2002 per un estret col·laborador de Netanyahu com un projecte del *think tank* conservador israelià Jerusalem Center for Public Affairs (JCPA). Amb finançament principalment de fonts privades dels Estats Units, NGO Monitor es presenta com una entitat abocada a «assegurar la transparència i rendició de comptes de decisors polítics i organitzacions de la societat civil principalment en el context del conflicte araboisraelià». Tot i això, les seves accions han estat qüestionades i criticades —fins i tot per veus israelianes— per focalitzar-se a intentar desacreditar organitzacions crítiques amb l'ocupació i a demonitzar el suport al BDS.²⁹ El 2018, un informe de Policy Working Group conclouia que NGO Monitor es pot considerar una «entitat afiliada al Govern», que «difon informació tendenciosa», i «l'objectiu principal de la qual és defensar i sostenir les polítiques que mantenen l'ocupació i el control» del territori palestí.³⁰ Altres organitzacions que treballen en una línia similar són Im Tirzu i l'International Legal Forum (ILF), així com altres amb base a l'exterior, com UK Lawyers for Israel (Regne Unit) o el Zionist Advocacy Center (Estats Units), entre d'altres.³¹

Paral·lelament, els darrers anys les autoritats d'Israel han aprovat una sèrie de normatives que permeten restringir les activitats de la societat civil. Entre aquestes lleis destaquen la reforma de la Llei de pressupostos de fundacions (2011), la Llei antiboicot (2011), la reforma de la Llei d'associacions (2016), la Llei antiterrorista (2016) i la reforma de la llei que regula l'entrada a Israel (2017). La legislació antiboicot, per exemple, permet denegar l'entrada i la residència a Israel a persones que s'hagin posicionat públicament a favor d'aquest mecanisme de protesta i assenyalament a les polítiques d'Israel. Així mateix, també s'ha constatat un constrenyiment creixent de la

25. FIDH (2021), *op. cit.*, p. 4.

26. Human Rights Council, *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel*, A/HRC/53/22, 9 de maig del 2023, par. 6, p. 3.

27. *Ibid.* i Amal Jamal, *The Rise of «Bad Civil Society» in Israel. Nationalist Civil Society Organizations and the Politics of Delegitimization*, German Institute for International and Security Affairs (SWP), SWP Comment, gener del 2018.

28. Human Rights Council, *Report of the Independent International Commission* (2023), *op. cit.*, par. 9, p. 4.

29. FIDH, *op. cit.*, p. 21-22.

30. Policy Working Group, *NGO Monitor: Shrinking space: defaming human rights organizations that criticize the Israeli occupation*, setembre del 2018, p. 3-4.

31. Per a més informació sobre aquests i altres grups, vegeu FIDH, *Target Locked* (2021), *op. cit.*, i Key Guinane, *The Alarming Rise of Lawfare to Suppress Civil Society: The Case of Palestine and Israel*, Charity & Security Network, 28 de setembre del 2021.

Requadre 4: Sobre l'antisemitisme i la definició de la IHRA

Lara Friedman, de Foundation for Middle East Peace (Washington), destaca que l'antisemitisme «tradicionalment significa hostilitat i prejudici als jueus per ser jueus, i és un fenomen que ha afectat la població jueva al llarg de la història i fins i tot actualment». En contrast, apunta Friedman, «la definició de la IHRA és explícitament polititzada perquè reenfoca el terme per incloure no només l'odi o el menyspreu als jueus, sinó també l'hostilitat i la crítica a l'Estat modern d'Israel». Friedman subratlla l'efecte que ha tingut qualificar com a «antisemites» l'aplicació del que es consideren «dobles estàndards» a Israel o l'exigència de «comportaments que, en teoria, no s'exigeixen a altres nacions democràtiques». L'autora afegeix que, si bé la IHRA

adverteix que «la crítica a Israel similar a altres països no pot ser considerada com a antisemita, a la pràctica aquest llenguatge de “dobles estàndards” ha obert el camí per qualificar pràcticament qualsevol crítica a Israel com a antisemita, basat en l'argument simplista que posar el focus en la crítica a Israel, quan altres nacions són responsables d'altres mals comportaments similars, només pot reflectir antipatia cap als jueus». El 2016, el mateix any que es va publicar la definició d'IHRA, el Ministeri de la Diàspora d'Israel va publicar un informe en què considera que la definició de la IHRA permet equiparar antisionisme amb antisemitisme. El 2019, un dels principals autors de la definició de la IHRA alertava de la seva instrumentalització per grups de dreta.³²

llibertat d'expressió i de l'espai per a la crítica a les autoritats israelianes per les seves polítiques i conducta en matèria de drets humans, que s'intenta emmarcar o presentar com a producte d'«antisemitisme». Aquesta tendència s'ha observat després de l'adopció d'una definició d'antisemitisme el 2016 per part de la International Holocaust Remembrance Alliance, que ha resultat ser controvertida per la seva utilització per deslegitimar les crítiques a Israel (vegeu el requadre 4). Algunes de les entitats esmentades prèviament, com ara NGO Monitor o ILF, han intentat instal·lar la idea que el BDS o la defensa dels drets palestins són una manifestació d'antisemitisme.

No només contra veus palestines

Tal com es desprèn del que s'ha exposat fins ara, les accions israelianes no es dirigeixen només contra persones i organitzacions de la societat civil palestina. També afecten actors forans, entre els quals persones de l'acadèmia, vinculades a organismes de les Nacions Unides i a organitzacions internacionals de drets humans, entre d'altres. Així, per exemple, durant anys, Israel ha impedit reiteradament l'entrada a territori ocupat palestí als relators especials de l'ONU sobre la situació de drets humans i membres de comissions internacionals de recerca de les Nacions Unides, cosa que afecta la possibilitat d'investigar les vulneracions

dels drets humans i dificulta les possibilitats de comunicació directa d'aquests delegats amb entitats de la societat i la recopilació de testimonis. Després de la publicació el 2020 de la base de dades sobre negocis vinculats als assentaments il·legals israelians als territoris ocupats per part de l'Oficina de l'Alt Comissionat de l'ONU per als Drets Humans, membres de l'equip han patit represàlies, entre les quals la no concessió o renovació de visats.³³ En aquest mateix

àmbit, un altre cas especialment notori va ser l'expulsió que va afectar el director de l'oficina de Human Rights Watch per a Israel i Palestina, Omar Shakir, el novembre del 2019, després que se li revocés el permís de treball apel·lant a la llei antioicot. Shakir va advertir llavors que el fet que la deportació prosperés sense una condemna internacional efectiva donaria llum verda a Israel per restringir encara més el treball de defensors dels drets humans palestins i israelians.³⁴

Organitzacions de la societat civil israeliana compromeses en la defensa dels drets humans palestins també han estat objecte de polítiques creixents que redueixen el seu marge d'acció

Organitzacions de la societat civil d'Israel compromeses en la defensa dels drets humans de palestins i palestines també han estat objecte de polítiques creixents de *shrinking space*. Determinats sectors conservadors de la societat civil israeliana, amb el suport de sectors polítics, alguns en posicions governamentals influents, han liderat campanyes retòriques agressives contra aquestes entitats, acusant-les de ser «antipatriòtiques» o de

32. Per a més informació sobre aquest tema, vegeu Kay Guinane (2021), *op. cit.*, p. 35-38; International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), *Working definition on antisemitism*, 2016; Lara Friedman, *Weaponizing Anti-Semitism, State Department Delegitimizes Human Rights Groups*, *The American Prospect*, 12 de novembre del 2020; Ben White, *Delegitimizing Solidarity: Israel Smears Palestine Advocacy as Anti-Semitic*, *Journal of Palestine Studies*, Vol. XLIX, núm. 2, hivern de 2020; Kenneth Stern, *I drafted the definition of antisemitism. Rightwing Jews are weaponizing it*, *The Guardian*, 13 de desembre del 2019.

33. Al-Haq, *Israel's Refusal to Grant/Renew Visas to the UN OHCHR Highlights the Urgent Need to End Israel's Impunity*, 19 d'octubre del 2020.

34. Omar Shakir, *Raising the Alarm: Israel's All-Out Assault on Rights Defenders*, Human Rights Watch, 19 d'agost del 2022.

«cooperar amb l'enemic».³⁵ Entre els més afectats hi ha els defensors i defensores de drets humans israelians que han publicat investigacions i informes sobre temes com les pràctiques d'apartheid o els negocis als assentaments il·legals, o que han participat en fòrums internacionals. En són exemple les campanyes de difamació contra l'exdirector de B'Tselem, Hagai El-Ad, després que participés en reunions amb el Consell de Seguretat de l'ONU; les acusacions d'«antisemitisme» contra l'ONG creada per exsoldats israelians Breaking the Silence per part de polítics del Likud, o les declaracions el novembre del 2022 del ministre de Finances, Bezalel Smotrich, assegurant que Israel havia de bregar amb alguns dels grups de drets humans que operen al país com si fossin «una amenaça existencial».³⁶

Tipus d'accions contra organitzacions palestines i el moviment de solidaritat amb Palestina

Els últims anys, les autoritats israelianes han utilitzat diverses pràctiques que han afectat directament organitzacions de la societat civil palestina, incloent-hi les 6+1 criminalitzades, i que constitueixen un precedent i un context rellevant per valorar el procés posterior contra aquestes entitats.

Així, s'ha constatat una **intensificació de la vigilància** de les activitats i comunicacions d'activistes i defensors de drets humans palestins. Alguns estudis indiquen que la vigilància abasta diferents àmbits, des del monitoratge de les fonts de finançament fins a l'afiliació dels membres de consells directius de les ONG, passant per la vigilància directa sobre el terreny. Algunes entitats amb seu a Jerusalem³⁷ es veuen especialment afectades per aquestes accions.³⁸ La vigilància també inclou les activitats a les xarxes socials, com demostra el fet que centenars de palestins i palestines hagin estat arrestats per comentaris fets en aquest tipus de plataformes,³⁹ així com la utilització del controvertit programa d'espionatge electrònic Pegasus, desenvolupat per l'empresa israeliana NSO Group. Investigacions de Front Line Defenders corroborades per Amnistia Internacional i Citizen Lab (Universitat de Toronto) van

concloure que alguns treballadors d'ONG palestines havien estat afectats per aquest tipus d'espionatge als seus telèfons mòbils en diferents moments entre el juliol del 2020 i l'abril del 2021. En aquest cas, l'anàlisi d'evidències es va centrar en sis activistes, tres dels quals treballaven a les organitzacions declarades

posteriorment com a «terroristes»: Ghassan Halaika, investigador d'Al-Haq; Ubai Aboudi, director executiu del Bisan Center for Research and Development, i Salah Hammouri, advocat i investigador d'Addameer. Tres persones més afectades per l'espionatge van preferir no ser identificades en aquesta investigació.⁴⁰

Una altra de les pràctiques habituals són els **atacs directes, en forma de batudes a les oficines d'ONG, assetjament i amenaces al seu personal i agressions a activistes**. Nombroses ONG palestines han estat objecte de batudes per part de les forces israelianes, incloses les oficines de diverses de les 6+1 entitats criminalitzades

en la fase prèvia (i posterior) a la seva designació com a organitzacions il·legals o terroristes. Segons un estudi-sondeig de l'International Civil Society Centre sobre les condicions en què treballen les entitats de la societat civil al territori ocupat palestí, un 22,6 % de les organitzacions —19 en total, majoritàriament palestines i agències de l'ONU— reconeixien haver estat afectades, danyades o assetjades als seus despatxos per les autoritats israelianes «l'últim any» (l'enquesta es va fer l'últim trimestre del 2021), fins i tot mitjançant entrades forçoses i la confiscació d'equips i documentació.⁴¹ Integrants d'entitats de drets humans palestines també han denunciat la recepció de missatges intimidatoris anònims, per via telefònica i a través de correus electrònics. Alguns membres de l'equip d'Al-Haq han arribat a rebre amenaces de mort presumptament relacionades amb les activitats i la col·laboració amb el Tribunal Penal Internacional. Les agressions físiques directes també formen part del catàleg de pràctiques. Alguns activistes han patit atacs físics per part de colons i soldats, en un context de manca de garanties de protecció i impunitat que sembla que encoratja aquests fets. Un dels casos emblemàtics és el del defensor de drets humans Issa Amro, basat a Hebron, objecte d'atacs periòdics per part de colons i

Autoritats israelianes i altres actors associats duen a terme campanyes de difamació que minen el funcionament de les organitzacions de la societat civil, forçant activistes i entitats a explicar-se constantment i defensar la seva reputació

35. Amal Jamal (2018), *op. cit.*

36. Human Rights Council, Report of the Independent International Commission (2023), *op. cit.*, par. 7, p. 3.

37. El debat sobre l'estatus de Jerusalem combina qüestions legals, polítiques i religioses i va més enllà de la situació de la ciutat des de la guerra de 1948. Després de l'ocupació de Jerusalem est després de la guerra de 1967, Israel ha impulsat mesures per a una annexió *de facto*, i el 1980 va declarar la ciutat com la seva capital única i indivisible. Tot i això, aquesta declaració no ha tingut reconeixement majoritari —els Estats Units el 2020 durant el mandat de Donald Trump ha estat una de les excepcions sonades—, i l'annexió es considera il·legal des del punt de vista del dret internacional. Per a més informació, vegeu Yotam Ben-Hillel, *The Legal Status of East Jerusalem*, Norwegian Refugee Council, desembre del 2013.

38. International Civil Society Centre, *Scoping Study on Operating Conditions of Civil Society in the Occupied Palestinian Territory*, març del 2022, p. 15.

39. Human Rights Council, Report of the Independent International Commission (2023), *op. cit.*, par. 36, p. 9.

40. Amnesty International, *Devices of Palestinian Human Rights Defenders Hacked with NSO Group's Pegasus Spyware*, 8 de novembre del 2021.

41. International Civil Society Centre, *Scoping Study on Operating Conditions of Civil Society in the Occupied Palestinian Territory*, març del 2022, p. 18.

soldats israelians els darrers anys. Amro també s'ha vist afectat per una sèrie de càrrecs judicials per la seva tasca, reconeguda internacionalment pel seu activisme no violent. Altres accions d'aquest tipus també han afectat activistes internacionals.⁴²

A això s'hi sumen les **campanyes de difamació** impulsades per autoritats israelianes i altres actors associats, com ara NGO Monitor, que ja s'ha esmentat prèviament. Aquestes campanyes comprometen el funcionament de les organitzacions de la societat civil, atès que obliguen activistes i entitats a explicar-se constantment per defensar la seva reputació en l'àmbit públic i obliguen així a desviar temps i recursos que podrien destinar-se a accions pròpies dels seus àmbits de treball respectius. Moltes d'aquestes campanyes estan especialment dirigides a actors internacionals i a la comunitat de donants per intentar dissuadir del finançament a aquestes organitzacions (*defunding*). Un exemple d'això és l'informe publicat el 2018 pel Ministeri d'Afers Estratègics i Diplomàcia Pública (MSA), orientat a aconseguir que la Unió Europea suspengués el finançament a organitzacions palestines i internacionals. Amb un títol que explicita aquest propòsit —*The Money Trail: The Millions Given by EU Institutions to NGOs with Ties to Terror and Boycotts against Israel*—,⁴³ l'informe esmenta nombroses entitats, com ara Al-Haq, Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), Al Mezan Center for Human Rights, Applied Research Institute - Jerusalem, Al Kamandjati, Agricultural Development Association (PARC), Trócaire Foundation, Norwegian People's Aid i xarxes d'organitzacions com Palestinian Non-Governmental Organisation Network (PNGO) i EuroMed Rights, entre altres. La publicació —que inclou algunes acusacions directes contra dirigents d'algunes d'aquestes ONG, com Al-Haq—⁴⁴ va ser desacreditada com a fal·laç per les organitzacions afectades.⁴⁵

El 2019 l'MSA va publicar un altre informe titulat *Terrorists in Suits: The Ties Between NGOs Promoting*

BDS and Terrorist Organizations, que també busca desacreditar organitzacions de drets humans palestines pels seus presumptes vincles amb Hamàs i el Front Popular per a l'Alliberament de Palestina (FPLP), les dues organitzacions considerades terroristes pels Estats Units i la Unió Europea, entre d'altres. La publicació presenta el BDS com a «una via complementària al terrorisme», i sosté que «alguns terroristes han accedit a llocs clau en ONG que promouen el BDS» i des d'aquestes posicions «han explotat el finançament occidental, de fundacions filantròpiques i de la societat civil per avançar en el seu objectiu de desmantellar l'Estat d'Israel».

Diverses anàlisis han destacat l'ús per part d'Israel d'arrestos i detencions per silenciar veus crítiques

A més de les campanyes públiques de difamació i estigmatització, cal tenir en compte les **accions legals que afecten les entitats i activistes**. Aquest tipus d'accions, juntament amb les campanyes de difamació i els informes esmentats prèviament, poden tenir conseqüències severes per a les entitats. Tal com han alertat algunes veus, els donants es poden mostrar més dubitatius o fins i tot descartar el finançament d'activitats d'algunes d'aquestes entitats davant de les possibles conseqüències de les mesures iniciades per la via judicial.⁴⁷ En aquest sentit, s'ha denunciat que el sistema judicial —i en particular les corts militars— és utilitzat de manera sistemàtica per intimidar i privar de llibertat activistes i defensors de drets humans. La Comissió d'Investigació d'Experts del Consell de Drets Humans de l'ONU ha documentat dotzenes de casos de persones investigades i condemnades en tribunals militars israelians, i ha conclòs que «els casos tenen elements comuns, que inclouen la intimidació a través d'interrogatoris, l'assetjament per part de les forces de seguretat israelianes i la utilització d'acords de culpabilitat per obtenir condemnes sense necessitat de proporcionar proves prou convincents».⁴⁸ La Comissió i altres anàlisis subratllen que algunes de les accions judicials empreses per actors israelians o que es defineixen com a proisraelians es poden entendre

42. UN OHCHR, *Israel: UN experts condemn attacks against human rights defender Issa Amro and Palestinian civil society*, 17 de novembre del 2022. UN News Service, *UN experts urge end to harassment of human rights defenders in Occupied Palestinian Territory*, 18 de desembre del 2015; Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967*, Michael Lynk (A/HRC/34/70), par. 39, p. 12; Yuval Abraham, «Who hits a 64-year-old woman with a bat?», *+972 Magazine*, 13 de març del 2023; Sam Stein, *Harassment and attacks on human rights activists in Palestine are rarely punished*, *The Progressive Magazine*, 2 d'octubre del 2023. Segons dades de Yesh Din, «les forces de l'ordre israelians tenen 2,5 vegades més probabilitats de processar israelians que danyen no palestins a Cisjordània (personal de seguretat israeliana i altres) que israelians que danyen palestins». Per a més informació, vegeu Yeish Din, *Data Sheet*, desembre del 2022: *Law Enforcement on Israeli Civilians in the West Bank (Settler violence) 2005-2022*, 1 de febrer del 2023.

43. Ministry of Strategic Affairs and Public Diplomacy - Israel, *The Money Trail: The Millions Given by EU Institutions to NGOs with Ties to Terror and Boycotts against Israel*, maig del 2018.

44. L'informe de l'MSA sosté que el sistema judicial israelià considera que el director d'Al-Haq treballa com una mena de «Dr. Jekyll i Mr. Hyde», ja que «durant unes hores és el director d'una organització de drets humans, i altres estones forma part activa d'una organització terrorista que porta a terme assassinats i intents d'assassinat». Ministry of Strategic Affairs and Public Diplomacy - Israel (2018), *op. cit.*, p. 29.

45. EuroMed Rights, *EuroMed Rights fact check: «The Money Trail» report by Israel's Ministry of Strategic Affairs is inaccurate, false and misleading*, 29 de maig del 2018.

46. Ministry of Strategic Affairs and Public Diplomacy - Israel, *Terrorists in Suits: The Ties Between NGOs Promoting BDS and Terrorist Organizations*, febrer del 2019.

47. International Civil Society Centre (2022), *op. cit.*, p. 17.

48. Human Rights Council, *Report of the Independent International Commission* (2023), *op. cit.*, par. 22, p. 7.

com a part d'una estratègia del que s'ha anomenat **lawfare**. Aquesta pràctica, que s'ha popularitzat i està a escala global en el marc de la reducció de l'espai de la societat civil, se sol definir com l'ús d'àmbits legals per a propòsits polítics per danyar persones o moviments. La prioritat és fer mal a l'adversari, més que prevaldre en un argument legal determinat o provar fets a partir d'evidències. Aquestes tàctiques de *lawfare* s'han utilitzat contra organitzacions palestines, però també contra entitats que donen suport als drets palestins a Europa i als Estats Units.⁴⁹

En aquesta mateixa línia, diverses anàlisis han destacat l'ús per part d'Israel **d'arrestos i detencions per silenciar veus crítiques**. L'estudi-sondeig sobre les condicions en què treballen les entitats de la societat civil al territori ocupat palestí indica que un 14,3% de les entitats va reportar que membres del seu equip o persones voluntàries havien estat arrestades o detingudes per les autoritats israelianes —12 entitats en total, de les quals 10 palestines, una internacional i una israeliana—. Només el 2021 es van arrestar uns 150 integrants del personal de diferents entitats palestines.⁵⁰ En particular, s'ha alertat sobre el recurs i abús de les anomenades **detencions administratives** contra activistes, periodistes i defensors de drets humans, entre altres actors, en una mesura que habitualment se sustenta en «evidències secretes» i que no deriva en càrrecs o judicis contra les persones afectades. En aquest àmbit d'accions legals i judicials i de context de manca de garanties processals, destaca la causa iniciada el 2016 contra Mohammad Halabi, director de l'organització World Vision International a Gaza, acusat de càrrecs de terrorisme i de desviar fons a Hamàs. Les auditories independents encarregades per la mateixa entitat i per un dels principals donants, el Govern d'Austràlia, no van trobar evidències de malversació de fons. Tot i això, Halabi va passar sis anys a la presó i, després d'un judici denunciat a escala local i internacional per falta de garanties processals, el 2022 va ser sentenciat a dotze anys de presó. Durant la seva detenció, Halabi podria haver estat objecte d'enormes pressions per confessar i acceptar una declaració de culpabilitat.⁵¹

S'ha alertat sobre l'ús i l'abús de les «detencions administratives» contra activistes, periodistes, defensors de drets humans i altres actors, habitualment sustentades per evidència declarada «secreta» per les autoritats israelianes

El precedent de HWC

Més recentment, va tenir lloc el **cas que ha afectat l'organització Health Work Committees (HWC) i diversos treballadors seus**. Fundada el 1985, aquesta organització està focalitzada en l'assistència sanitària a la població palestina, especialment per als sectors més pobres i marginats de la societat. També porta a terme un important treball d'atenció de salut integral orientat a les dones palestines, que inclou serveis per afrontar la violència de gènere, i actualment administra un hospital i set centres de salut a Cisjordània. El març del 2021, les

forces de seguretat israelianes van detenir dos extreballadors i un comptable de HWC. Al cap d'unes setmanes van arrestar la seva directora, Shatha Odeh, i una altra treballadora encarregada de recaptar fons, Juana Ruiz Sánchez o Juana Rishmawi (pel cognom del seu marit palestí), cooperant espanyola resident a Palestina des de fa dècades. Les detencions es van produir sota acusacions de pertànyer a una organització «il·legal», però abans dels arrestos HWC no havia estat informada que les autoritats militars israelianes havien decidit declarar l'organització com a tal el 22 de gener del 2020.⁵² D'acord amb un informe de l'Oficina de l'Alt Comissionat de l'ONU per als Drets Humans, un dels extreballadors

arrestats podria haver patit maltractaments per forçar una confessió, en què va acabar reconeixent «falsificació» (documental), segons el seu advocat. Això va motivar que els membres de l'equip de HWC detinguts fossin objecte de pressions per admetre acords de culpabilitat.⁵³

En aquest context, les oficines de HWC van ser objecte de diverses batudes en què es van confiscar equips i materials i, el juny del 2021, les forces israelianes en van decretar el tancament per un termini de sis mesos «per la seva assistència a l'organització terrorista Front Popular per a l'Alliberament de Palestina [FPLP]».⁵⁴ Els mesos següents, Juana Rishmawi primer (novembre del 2021) i Shatha Odeh després (maig del 2022) van ser condemnades a partir d'acords de culpabilitat —*plea bargain*, en anglès—, una pràctica comuna en judicis militars.⁵⁵ Rishmawi va ser sentenciada a tretze mesos i a una multa per haver prestat serveis a organització

49. Per a més informació, vegeu Kay Guinane, *The Alarming Rise of Lawfare to Suppress Civil Society: The Case of Palestine and Israel*, Charity & Security Network, 28 de setembre del 2021.

50. International Civil Society Centre (2022), *op. cit.*, p. 18.

51. UN OHCHR, *UN experts condemn Israel's arbitrary detention and conviction of Palestinian aid worker*, 16 de juny del 2022.

52. UN OHCHR, *Implementation of Human Rights Council resolutions S-9/1 and S-12/1, Human rights situation in Palestine and other occupied Arab territories*, A/HRC/49/83, 18 de febrer del 2022, par. 30, p. 8.

53. *Ibid.*

54. Al-Haq, *Israel's Attack on the Palestinian Health Work Committees is Part of its Systematic Targeting of Palestinian Civil Society*, 19 de juny del 2021.

55. Els acords de culpabilitat o *plea bargain* es produeixen quan una persona acusada admet ser culpable d'un delictes penal, en lloc d'obligar el fiscal a demostrar la seva culpabilitat més enllà de qualsevol dubte raonable. A canvi d'assumir la seva culpabilitat, el fiscal fa algun tipus de concessió a l'acusat, com imputar-li un delictes de menor gravetat o recomanar sancions menys greus.

Requadre 5: Les 6+1 entitats criminalitzades

Addameer Prisoner Support and Human Rights Association (Addameer)

<https://addameer.ps/>

Establerta el 1991, Addameer proveeix representació legal gratuïta a presoners polítics palestins detinguts a presons israelianes i palestines. L'organització ofereix assistència a les famílies de les persones empresonades, fa recerca i treball de denúncia i incidència.

Designació 375

Al-Haq, Law in the Service of Man (Al-Haq)

<https://www.alhaq.org/>

Establerta el 1979, Al-Haq és una de les organitzacions palestines referents en matèria de drets humans. Investiga i documenta vulneracions dels drets humans individuals i col·lectius de la població palestina, independentment del perpetrador. L'entitat desplega activitats d'incidència davant d'organismes locals, regionals i internacionals, i ha tingut un paper important en l'impuls del cas contra Israel al Tribunal Penal Internacional (TPI) i l'exposició de la situació a Palestina com un règim d'apartheid.

Designació 373

Bisan Center for Research and Development (Bisan Center)

<https://www.bisan.org/>

Creada el 1989, Bisan es declara com una organització democràtica i progressista que busca enfortir la resiliència palestina, construir una comunitat activa i democràtica i assolir la justícia social. Treballa amb una varietat de col·lectius —treballadors, joves, comunitats empobrides i marginalitzades, i entitats feministes— en la defensa dels drets socioeconòmics en el context d'alliberament nacional palestí i porta a terme activitats de recerca, divulgació i incidència.

Designació 374

Defense for Children International - Palestine (DCI-P)

<https://www.dci-palestine.org/>

Filial palestina de l'organització amb seu a Ginebra establerta el 1991, DCI-P està especialitzada en la defensa dels drets dels menors i proveeix assistència legal gratuïta als que estan detinguts o encausats pel sistema judicial israelià. L'entitat també investiga, documenta i porta a terme activitats de denúncia i sensibilització sobre la situació dels menors detinguts.

Designació 372

Union of Agricultural Work Committees (UAWC)

<https://www.uawc-pal.org/>

Creada el 1986, l'entitat es va establir com un intent per donar resposta a les dificultats dels pagesos palestins a causa de les restriccions d'accés als recursos naturals imposades per l'ocupació. Les activitats d'assistència a agricultors inclouen l'ajuda a la rehabilitació de terres en risc de confiscació.

Designació 371

Union of Palestinian Women's Committees (UPWC)

<http://upwc.org.ps/>

Establerta el 1980, el treball de la UPWC està orientat a l'apoderament de les dones palestines a tots els nivells amb l'objectiu també de contribuir a la lluita nacional palestina contra l'ocupació israeliana.

Designació 376

Health Work Committees (HWC)

<http://www.hwc-pal.org>

Fundada el 1985, aquesta organització està focalitzada en l'assistència a la salut, especialment per als sectors més pobres i marginalitzats de la societat palestina, inclosa la població de l'Àrea C. També fa una important feina d'atenció a la salut integral orientada a les dones palestines. HWC administra dues instal·lacions hospitalàries, a més de diversos centres de salut a Cisjordània.

«il·legal» —va sortir de la presó el gener del 2022, després de passar deu mesos empresonada—, i Odeh a una condemna suspesa de cinc anys per haver assistit a una reunió d'una entitat «il·legal», al·ludint a HWC, i per haver ingressat fons a Cisjordània sense autorització de les autoritats militars israelianes —Odeh, que havia estat arrestada el juliol del 2021, va sortir de presó el juny del 2022—. En els seus testimonis després de ser alliberades, totes dues han reconegut haver estat objecte de pressions. En el cas de Rishmawi, ha admès que la declaració de culpabilitat era un xantatge i l'única manera de sortir en llibertat. Odeh, al seu torn, ha declarat que va optar per declarar-se culpable davant la convicció que seria condemnada igualment, malgrat la seva innocència, i per la seva edat i situació de salut. L'exdirectora de HWC ha donat testimoni dels maltractaments a què va ser sotmesa durant la seva detenció, que inclouen interrogatoris extenuants de vuit i fins a onze hores i limitacions de son. Totes dues van ser mantingudes durant diverses setmanes en una presó d'homes.⁵⁶

El cas contra HWC va ser el precedent més directe de les accions contra les altres sis organitzacions de la societat civil palestina que, en un pas més enllà de la criminalització, van ser designades com a «terroristes» per Israel l'octubre del 2021. Totes elles per la presumpta vinculació amb l'FPLP, un moviment polític secular d'inspiració marxista i amb un braç armat que, en el passat, havia dirigit atacs contra Israel. «Israel utilitza diferents tècniques per criminalitzar la resistència palestina. Sempre troba noves tècniques que evolucionen i s'adapten a la realitat. La resistència no violenta és més difícil de criminalitzar. Des de l'11-S i la política occidental de “guerra contra el terrorisme” Israel explota aquesta retòrica i utilitza una narrativa, una retòrica amb la qual qualsevol palestí pot ser catalogat com a terrorista, sabent que tindrà més ressonància», apunta l'analista i activista palestina Inès Abdel Razek, directora executiva del Palestine Institute for Public Diplomacy. L'analista subratlla que «Israel aprofita que Hamàs i l'FPLP ja estan criminalitzats i utilitza aquesta categorització, que és política, per denunciar una suposada relació que no hi és i afectar les ONG» amb una intencionalitat a escala internacional, conscient que aquestes entitats depenen de fons forans.⁵⁷ En aquesta mateixa línia, Yara Hawari, analista i codirectora d'Al-Shabaka: The Palestinian Policy Network, apunta que «Israel ha fet servir extensament el terme *terrorista* per

criminalitzar i demonitzar l'activitat palestina, ja sigui política o comunitària. Per tant, no és necessàriament un fenomen nou. És part d'un procés de llarga data per destruir i desmobilitzar la societat civil palestina.»⁵⁸

Tot i aquests precedents, de les accions contra HWC i de les informacions que manejava sobre un dossier secret preparat per Israel per desacreditar-les i argüir vincles amb l'FPLP, representants de les sis entitats declarades terroristes confessen que va ser una sorpresa i que no s'esperaven l'obertura d'una causa d'aquesta mena contra elles per la via legal.⁵⁹

2. El cas contra les 6+1 entitats: mesures, relat i impacte

El 19 d'octubre del 2021, el Ministeri de Defensa israelià, llavors liderat per Benny Gantz, va designar sis entitats de la societat civil palestina «organitzacions terroristes», argüint l'aplicació de la Llei antiterrorista israeliana 5776, aprovada el 2016.⁶⁰ Les autoritats israelianes van emetre sis designacions —números 371 a 376— contra Addameer, Al-Haq, Bisan Center, Defense for Children International - Palestine (DCI-P), la Union of Agricultural Work Committees (UAWC) i la Union of Palestinian Women's Committee (UPWC) (vegeu el **requadre 5**). El Ministeri de Defensa israelià va assegurar que aquestes entitats formen part d'una xarxa que actua en nom de l'FPLP, i les va acusar de donar suport als objectius i de promoure i finançar les activitats del grup: «Aquestes entitats estaven actives sota l'aparença d'“organitzacions de la societat civil”,

però a la pràctica pertanyen i constitueixen una branca del lideratge de l'organització [FPLP], la principal activitat de la qual és “l'alliberament de Palestina” i la destrucció d'Israel. Les organitzacions designades estan controlades per alts dirigents de l'FPLP i utilitzen molts activistes del grup sobre el terreny i en posicions de lideratge, inclosos activistes que han participat en accions terroristes.»⁶¹ La declaració del Ministeri de Defensa israelià també va destacar que aquestes ONG rebien recursos ingents des de l'exterior, especialment de països europeus i organitzacions internacionals, «utilitzant mitjans de falsificació i engany».⁶² Aquesta decisió del Govern israelià no es va conèixer públicament fins tres dies més tard, el divendres 22 d'octubre, dia no feiner a Palestina. Ubai Aboudi, de Bisan Center,

El 19 d'octubre del 2021, el Ministeri de Defensa israelià va designar com a «terroristes» sis organitzacions de la societat palestina apel·lant a l'aplicació de la Llei antiterrorista israeliana

56. UN OHCHR, *Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and the obligation to ensure accountability and justice*, A/HRC/52/75, 13 de febrer del 2023, par. 32 i 33, p. 8-9.

57. Entrevista amb Inès Abdel Razek, Jerusalem (en línia), 23 de novembre del 2022.

58. Entrevista amb Yara Hawari, Ramallah, 6 d'octubre del 2022.

59. Entrevista amb Sahar Francis, Ramallah, 5 d'octubre del 2023.

60. *Counter-Terrorism Law*, 5776-2016.

61. National Bureau for Counter the Terror Financing of Israel, *The Minister of Defense designated six organizations of the «Popular Front for the Liberation of Palestine» as terror organizations*, 22 d'octubre del 2022.

62. *Ibid.*

va ser el primer dels directors de les entitats que es va assabentar de la designació, per la trucada d'un periodista que li demanava declaracions sobre la mesura. A partir de llavors les organitzacions van començar a comunicar-se i coordinar-se per analitzar la designació i interpretar el significat i l'abast de la declaració.

A més de la designació a partir de la Llei antiterrorista israeliana, dues setmanes més tard, el 3 de novembre del 2021, el general al capdavant del Comando Central israelià a càrrec del règim militar d'ocupació a Cisjordània va declarar cinc d'aquestes organitzacions «associacions il·legals», basant-se en regulacions de defensa d'emergència que daten de 1945, establertes pel mandat britànic a Palestina. La UAWC i HWC ja havien estat prèviament declarades organitzacions il·lícites.⁶³ A la pràctica, d'acord amb la Llei antiterrorista israeliana, la il·legalització i designació com a «organitzacions terroristes» d'aquests grups de la societat civil palestina permeten a les autoritats israelianes prohibir les seves activitats, autoritzen tancar les seves oficines, requisar els seus actius i arrestar i empresonar els membres del seu personal, i prohibeixen finançar o fins i tot expressar públicament el suport a les seves activitats. Tant persones partidàries com donants a aquestes entitats poden ser objecte de condemnes de fins a cinc anys de presó.

Una de les principals crítiques a la decisió israeliana ha estat la vaguetat i la falta d'evidències per sustentar les acusacions contra les ONG criminalitzades

Els grups criminalitzats van negar rotundament les acusacions en contra seva i es van mostrar determinats a continuar amb la seva tasca. «És possible que ens tanquin. Poden apoderar-se del nostre finançament. Ens poden arrestar. Però no poden aturar la nostra creença ferma i infrangible que aquesta ocupació ha de retre comptes pels seus crims», va declarar aleshores Shawan Jabarin, director d'Al-Haq.⁶⁴ Representants de les entitats palestines van insistir en la il·legalitat de les mesures en contra seva, recordant que és l'Autoritat Palestina la que té responsabilitat en el registre i seguiment de les organitzacions de la societat civil palestina.⁶⁵ L'assenyalament d'aquest grup d'entitats palestines com a organitzacions terroristes va generar una reacció immediata, expressions de solidaritat i acusacions a Israel pel que es va interpretar com un intent més de

silenciar les crítiques en matèria d'abusos als drets humans.⁶⁶ Diversos actors van subratllar que la mesura posava en perill entitats palestines prominents amb una extensa trajectòria i reconeixement internacional. Organitzacions de referència com Amnistia Internacional i Human Rights Watch, que col·laboren amb diversos dels grups palestins criminalitzats, van denunciar la mesura del Govern israelià com una escalada alarmant i injusta, part d'un esforç sistemàtic per castigar els qui critiquen les polítiques repressives d'Israel contra la població palestina, i com un atac contra el moviment internacional pels drets humans.⁶⁷ En termes similars es van manifestar altres entitats com la Federació Internacional de Drets Humans (FIDH) o l'Oficina de Drets Humans de les Nacions Unides.⁶⁸

Diversos grups de drets humans israelians —entre els quals B'Tselem i l'Association for Civil Rights in Israel— també van criticar la mesura, van expressar la seva disposició a continuar col·laborant amb les entitats criminalitzades i van instar els donants a continuar el seu suport a les organitzacions palestines. A escala local, regional i internacional es va activar la campanya «Stand with the 6». Les mostres de solidaritat han inclòs expressament HWC com a part del grup d'entitats criminalitzades, tot i que aquesta entitat no va ser designada com a organització terrorista per les autoritats israelianes.⁶⁹

Una de les principals crítiques a la decisió israeliana ha estat la vaguetat i la falta d'evidències per sustentar les acusacions contra les ONG criminalitzades. Les designacions que assenyalen aquestes entitats com a terroristes especifiquen que han estat considerades com a tals per ser una part «inseparable» de l'FPLP, i no per les seves «declarades activitats civils».⁷⁰ Tot i això, les autoritats israelianes no han presentat proves concloents sobre aquesta presumpta vinculació amb l'FPLP. És més, d'acord amb la legislació antiterrorista israeliana aquestes evidències poden romandre classificades.⁷¹ Israel ha rebutjat la petició de les organitzacions criminalitzades d'obtenir detalls sobre les acusacions en contra seva. Les entitats que van presentar una apel·lació tècnica davant l'autoritat militar israeliana van argumentar que no podien iniciar

63. Adalah, *Israel's 2016 Counter-Terrorism Law and 1945 Emergency Regulations Regarding the Outlawing of Six Palestinian Human Rights and Civil Society Groups*, Adalah's Expert Opinion, 23 de novembre del 2021, p.1-2.

64. Declaracions a *The Times of Israel* per a Aaron Boxerman, «Israeli "terror" designation of Palestinian NGOs sparks furious int'l backlash», 22 d'octubre del 2021.

65. Entrevista amb Ubai Aboudi, Ramallah, 7 d'octubre del 2022.

66. Harriet Sherwood, «Israel labels Palestinian human rights groups as terrorist organisations», *The Guardian*, 22 d'octubre del 2021.

67. Amnesty International i Human Rights Watch, *Israel/Palestine: Designation of Palestinian Rights Groups as Terrorists. Attack on the Human Rights Movement*, 22 d'octubre del 2022.

68. International Federation for Human Rights (FIDH), *Israel/OPT: Six prominent Palestinian human rights groups banned*, 29 d'octubre del 2021.

69. Human Rights Watch, *Joint Statement: Over 150 Organizations Demand International Community Stand Against Raids and Closures of 7 Palestinian Organizations*, 22 d'agost del 2022.

70. Per exemple, en el cas d'UPWC (designació 376), el punt 4 sobre les causes per a la declaració d'aquesta entitat com a terrorista estableix que «It is clarified that the Union of Palestinian Women's Committees (UPWC) institution has been declared as a terror organization because it constitutes an inseparable arm of the "Popular Front" terror organization and not because of its said civil activities» (en anglès, hebreu i àrab al document original). Totes les designacions que afecten la resta d'organitzacions criminalitzades (371-375) inclouen un punt similar.

71. International Federation for Human Rights (2021), *op. cit.*

un procés d'apel·lació perquè no tenien les evidències en contra seva. Davant d'aquesta demanda de les entitats, el gener del 2022 el fiscal militar israelià va respondre formalment assegurant que el nucli de les evidències contra les entitats criminalitzades era secret i es mantindria com a tal, ja que la seva divulgació posaria en risc la seguretat de l'Estat.⁷²

Pocs dies abans de la designació, a principis de novembre del 2021, va transcendir a l'opinió pública l'existència d'un «dossier secret» israelià que suposadament detalla els vincles entre les organitzacions criminalitzades i l'FPLP. El document, de 74 pàgines i preparat pel Shin Bet (acrònim de l'Agència de Seguretat Israeliana), sembla que va ser enviat a representants de diversos països europeus el maig del 2021, període en què el Govern israelià ja acusava aquestes entitats d'enllaços amb l'FPLP i de finançament d'activitats terroristes. No obstant això, segons el que van ressaltar investigacions de premsa, el dossier no va aconseguir persuadir els països europeus.⁷³ Aparentment, l'informe es basava gairebé totalment en les declaracions dels dos exempleats de HWC que ja havien estat acomiadats el 2019 per presumptes males pràctiques financeres, sota sospites de malversació de fons. Tots dos van ser detinguts posteriorment pel Shin Bet i en els seus interrogatoris —sota maltractaments i tortures, segons el que han denunciat els seus advocats— van acusar HWC i la resta de les entitats d'enllaços amb l'FPLP, malgrat no haver treballat en aquestes organitzacions. Tampoc no van oferir proves, sinó que van fer vagues al·legacions o especulacions sobre el possible finançament d'aquestes entitats a l'FPLP, sense fer referència a activitats de militància.⁷⁴

Com que l'informe enviat a diplomàtics europeus al maig no va aconseguir convèncer de les tesis israelianes, el desembre del 2021 el Govern va posar en circulació un nou document, aquesta vegada signat pel Ministeri d'Exteriors. Tot i això, aquest nou intent de criminalitzar i desacreditar les ONG tampoc va tenir èxit a l'hora de sustentar les acusacions.⁷⁵ Així, el juliol del 2022 un conjunt de països europeus va reafirmar públicament el seu suport a les organitzacions criminalitzades i va assegurar no haver rebut evidències substantives per sostenir les

acusacions de terrorisme en contra. En una declaració conjunta, nou països —Alemanya, Bèlgica, Dinamarca, Espanya, França, Holanda, Irlanda, Itàlia i Suècia— van subratllar que la informació rebuda per part d'Israel no justificava un canvi en les seves polítiques cap a aquestes entitats i que, per tant, continuarien la col·laboració amb elles i el suport a la societat civil palestina.⁷⁶ Agents del Shin Bet també van viatjar a Washington a finals del 2021 per informar funcionaris dels Estats Units de la designació i van presentar documents similars als enviats a governs europeus. Tot i això, segons el que va transcendir amb posterioritat, tampoc l'Agència Central d'Intel·ligència (CIA) va trobar evidències per donar suport a la decisió

d'Israel d'assenyalar aquestes entitats com a grups terroristes.⁷⁷ Els Estats Units van optar per no criticar públicament la mesura adoptada per Israel, però tampoc van incloure les organitzacions criminalitzades a la seva llista d'entitats designades com a terroristes. Tot i això, a mitjans del 2022 —després que Israel tanqués les oficines d'aquestes organitzacions palestines—, el Govern dels EUA va expressar la seva preocupació i va reconèixer que fins llavors no havia rebut informacions que motivessin un canvi en la seva aproximació o posició cap a aquestes

entitats.⁷⁸ L'informe de la «Comissió Internacional d'Experts sobre el Territori Palestí, inclòs Jerusalem est, i Israel», del Consell de Drets Humans de l'ONU —publicat a mitjans del 2023 i que examina específicament els atacs, restriccions i assetjament a la societat civil—, sosté que «no està al corrent de cap evidència creïble» per acreditar les accions contra les (6+1) entitats palestines criminalitzades.⁷⁹

El procés contra aquestes organitzacions palestines també ha inclòs la clausura de les seves oficines, que es va produir el 18 d'agost del 2022, a través de batudes simultànies de les forces israelianes. Les incursions als despatxos de les entitats a Ramallah es van fer a la matinada i van incloure el registre de documentació, la destrucció i confiscació d'equips i material —en els casos de Bisan Center, DCI-P, HWC i UPWC—, a més del segellat de les portes de les oficines, en què es van estampar ordres militars que declaraven aquestes organitzacions com a il·legals i en què s'advertia que romandrien tancades per raons de seguretat.⁸⁰ El tancament de les oficines del grup d'ONG palestines, seguit per citacions a declarar i amenaces a alguns dels seus dirigents, va tornar a

72. Adalah, *Israel refuses to reveal the evidence against the six Palestinian organizations it has designated as «terrorist organizations»*, 6 de gener del 2022.

73. Yuval Abraham, Oren Ziv i Meron Rapoport, «Secret Israeli dossier provides no proof for declaring Palestinian NGOs «terrorists»», +972 Magazine, 4 de novembre del 2021.

74. Joseph Krauss, «Israeli dossier on rights groups contains little evidence», AP, 6 de novembre del 2021.

75. Oren Ziv y Yuval Abraham, *Israel's new secret document still fails to tie Palestinian NGOs to «terrorism»*, +972 Magazine, 13 de gener del 2022.

76. Reuters, «Nine EU states reject Israeli «terrorist» designation for Palestinian NGOs», Reuters, 12 de juliol del 2022; Joseph Krauss, «Europeans reject Israeli charges against Palestinian NGOs», AP, 12 de juliol del 2022.

77. Isaac Scher, *CIA unable to corroborate Israel's «terror» label for Palestinian rights groups*, The Guardian, 22 d'agost del 2022.

78. Ned Price - Department Spokesperson, Department Press Briefing – August 18, 2022, US Department of State, 18 d'agost del 2022.

79. UN Human Rights Council, *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel*, A/HRC/53/22, 9 de maig del 2023 (publicat el 8 de juny del 2023), p. 5.

80. Al Jazeera, «Not going anywhere»: The Palestinian NGOs shut down by Israel, 19 d'agost del 2022; Bethan McKernan, *Israeli forces raid offices of six Palestinian human rights groups*, 18 d'agost del 2022.

encoratjar expressions de preocupació i solidaritat, així com crítiques a les autoritats israelianes per la manca de proves contra aquestes entitats i crides a no utilitzar la legislació antiterrorista per obstaculitzar el treball de les organitzacions humanes. «Sembla que [Israel] està intentant reduir encara més el marge de vigilància dels drets humans i l'oposició jurídica a l'ocupació israeliana al territori palestí, o fins i tot prohibir-les completament, abusant alhora de la legislació contra el terrorisme», va advertir la relatora especial de l'ONU sobre la situació de drets humans als territoris ocupats palestins des de 1967, Francesca Albanese.⁸¹

Davant la deriva de criminalització, les organitzacions palestines afectades s'han mantingut determinades i fermes en el seu compromís de treball en els seus àmbits respectius, i cap no ha suspès les seves activitats. A tall d'exemple, l'experiència d'Al-Haq: «Després de la designació, tot l'equip es va presentar a treballar abans de les 7 del matí», recordava el director, Shawan Jabarin, i afegia: «No reconeixem aquesta llei arbitrària, perquè si l'acceptéssim hauríem de marxar cap a casa. Ens volen a casa, i no parlant sobre els drets dels palestins o presentant accions perquè els crims israelians siguin jutjats. La nostra reacció va ser “ens arriscarem”».⁸² Tot i això, les entitats reconeixen les conseqüències de les mesures adoptades per Israel en la seva tasca quotidiana, i han adoptat algunes mesures de precaució. Així, per exemple, si bé després de la clausura de les oficines l'agost del 2022 algunes de les entitats van optar per desafiar obertament la prohibició i reobrir els despatxos, en altres casos els equips han resolt —o no han tingut cap altra opció— desenvolupar les activitats en espais alternatius (UPWC, DCI-P i HWC). En el cas d'UPWC, la directora, Tahreer Jaber, n'explica els motius: «Pensem totes juntes en com treballar de manera més segura, per protegir les nostres dones i el nostre equip. Aquesta és la raó per la qual no tornem a les nostres oficines; volem que se sentin segures. Hem continuat la feina a casa nostra, en cafeteries, en altres oficines. És important esmentar que [a diferència d'altres de les entitats criminalitzades] ells [les forces israelianes] van destruir completament les nostres oficines. Es van emportar tots els equips, van confiscar arxius, van trencar mobles i

escriptoris. No és adequat ni segur treballar-hi.»⁸³

Les entitats també han introduït proteccions addicionals, per exemple, en matèria de procediments i comunicació, conscients de la possibilitat que siguin espiades per les autoritats israelianes. Tal com reconeix la directora d'Addameer, Sahar Francis, «estem treballant a l'oficina intentant evitar riscos innecessaris i amb procediments més curosos, i revisem la vigilància. Sentim que podem estar afectats a tots els nivells: als nostres missatges de correu electrònic, als nostres telèfons. Estem en contacte amb xarxes de drets humans i grups internacionals per intentar treballar i comunicar-nos de manera segura.»⁸⁴ Més enllà de la resiliència i determinació a continuar amb la feina, les organitzacions criminalitzades admeten els impactes de les mesures de persecució israelianes en els seus treballadors, tenint en compte les detencions, arrestos, interrogatoris, amenaces i altres mesures de represàlia, inclosa la coerció amb component de gènere

Després de la cloenda de les oficines de les 6+1 ONG, alguns integrants dels equips d'Al-Haq, DCI-P i UPWC van ser sotmesos a nous interrogatoris. En general, se'ls va intentar intimidar subratllant els riscos i les conseqüències que pot suposar continuar treballant o col·laborant amb aquestes organitzacions que han estat declarades il·legals i terroristes, representant-les o donant-los suport. I se'ls va insistir també que el tancament de les oficines era una ordre terminant que, en cas de ser desoïda, tindria conseqüències.⁸⁵ El cas de les treballadores d'UPWC és especialment notori per la utilització de coercions amb una dimensió de gènere clara, tal com ha destacat fins i tot l'informe de la Comissió d'Experts del Consell de Drets Humans de l'ONU. Des de la designació, més d'una dotzena d'integrants d'UPWC han rebut amenaces d'agents de seguretat israelians que van intentar coaccionar-les perquè abandonessin el seu activisme. En un cas, aquests advertiments van arribar a través de trucades a la filla d'una treballadora d'UPWC, i una altra integrant de l'organització va rebre amenaces sobre possibles interferències en les postulacions educatives de la seva

***Les ONG
criminalitzades
admeten els impactes
de les mesures de
persecució israelianes
en els seus equips,
tenint en compte les
detencions, arrestos,
interrogatoris,
amenaces i altres
mesures de
represàlia, inclosa
la coerció amb
component de gènere***

81. Francesca Albanese, Situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967, A/77/356, 21 de setembre del 2022, par. 60, p. 18. Vegeu també AIDA i UN Palestine, Statement by UN Agencies and the Association of International Development Agencies working in the Occupied Palestinian Territory, 18 d'agost del 2022; Ministeri d'Assumptes Exteriors, Unió Europea i Cooperació, Statement by the Foreign Affairs Ministries of Belgium, Denmark, France, Germany, Ireland, Italy, the Netherlands, Spain and Sweden regarding the Israeli raids on six Palestinian civil society organisations on 18 August 2022, 19 d'agost del 2022; EEAS, Israel/Palestine: Statement by High Representative Josep Borrell on the Israeli raids on six Palestinian civil society organisations, 22 d'agost del 2022.

82. Entrevista a Shawan Jabarin, 12 de març del 2023. (L'entrevista va ser enregistrada per l'Associació Fora de Quadre com a part de l'elaboració d'un documental sobre la criminalització de les 6+1).

83. Entrevista com Tahreer Jaber, Ramallah, 6 d'octubre del 2022.

84. Entrevista amb Sahar Francis, Ramallah, 5 d'octubre del 2022.

85. *Ibid.*

86. Entrevista amb Sahar Francis, Ramallah, 5 d'octubre del 2022.

filla.⁸⁷ La Comissió d'Experts, que va recollir testimonis de les 6+1 organitzacions el novembre del 2022, constata que «les defensores de drets humans van informar que les amenaces i la fustigació apel·laven a estereotips de gènere dominants i pretenien provocar-los culpa i ansietat, insinuant que estaven incomplint els seus rols com a mares i cuidadores.»⁸⁸ La directora d'UPWC, Tahreer Jaber, subratlla la difícil situació que estan afrontant les dones de l'organització per la constant sensació d'amenaça —algunes han denunciat ser objecte de seguiment per part de les forces israelianes—, els precedents d'arrestos i detencions —inclosa la presidenta d'UPWC, Khitam Saafin— i les agents de pressions tant dels agents israelians com de l'entorn en molts casos —família, pares, marits— per abandonar la feina o desvincular-se de l'entitat.⁸⁹

Des de la designació, persones vinculades a les ONG criminalitzades s'han vist afectades, a més, per la intensificació de campanyes difamatòries a les xarxes socials i mesures com ara prohibicions per viatjar. A Sahar Francis, d'Addameer, i Ubai Aboudi, de Bisan Center, per exemple, no se'ls va permetre viatjar al Fòrum Social de Mèxic el maig del 2022, on tenien previst participar en un seminari sobre la vigilància i l'ús del programa Pegasus en els atacs contra la societat civil palestina.⁹⁰ En el cas d'Aboudi continuava tenint vigent en contra seva una prohibició per viatjar, però no havia rebut cap notificació oficial sobre el període d'afectació de la mesura ni les raons que la motivaven. L'últim viatge que va aconseguir fer va ser a Amman l'abril del 2022, per donar testimoni davant la comissió d'investigació independent del Consell de Drets Humans de l'ONU.⁹¹

Hi ha consciència en els equips d'aquestes organitzacions, per tant, sobre l'ampli ventall de represàlies que les autoritats israelianes poden adoptar en contra seva, en diferents nivells. Més enllà dels riscos d'arrestos i detencions i restriccions de moviment, les accions coercitives israelianes poden afectar també els permisos o les gestions necessàries en l'àmbit de l'administració civil, per exemple, pel que fa a peticions de reunificació familiar o fins i tot en matèria d'assegurances de salut. La situació

dels residents a Jerusalem est requereix una menció especial. Sota acusacions de col·laboració amb grup terrorista i de «trencar la lleialtat a l'Estat israelià», palestins i palestines que continuen vinculats a les organitzacions criminalitzades s'arrisquen a perdre els seus permisos de residència a Jerusalem, annexada *de facto* per Israel.⁹² En aquest sentit, el cas de Salah Hammouri, membre de l'equip d'Addameer, ha estat especialment il·lustratiu. A Hammouri se'l va desposseir del seu carnet de resident de Jerusalem i, després de romandre diversos mesos en detenció administrativa, va ser expulsat a França el desembre del 2022 (vegeu el requadre 6).

Representants de les ONG criminalitzades reconeixen que hi ha preocupació per possibles noves accions de les autoritats israelianes per intentar comprometre encara més les seves activitats diàries en termes d'accés a recursos i operacions bancàries

Les entitats criminalitzades reconeixen algunes dimissions (que qualifiquen com a molt minoritàries) per part de persones dels seus equips, algunes de les quals s'exposaven a situacions especialment complexes. Destaquen també que intenten abordar com poden les conseqüències psicològiques derivades de les polítiques de coacció israelianes. Tot i això, moltes veus vinculades a les organitzacions reconeixen que el treball amb aquest nivell de pressió forma part de la seva «normalitat» com a persones defensores de drets humans i com a palestins i palestines en general. «No hem rebut suport psicosocial, però no perquè no siguem conscients que és necessari. El concebem com un privilegi i un pas posterior. Intentem parlar de l'estrès i donar-nos suport entre nosaltres (...). El treball amb presos ja és estressant per si sol i té conseqüències psicològiques, tenint en compte que s'ha de bregar de manera quotidiana amb casos de tortures, maltractaments, vagues de fam. (...) És en aquestes circumstàncies estressants que es produeixen els atacs a les organitzacions. (...) El tema és que aquí, a Palestina, és normal. El que no és habitual és ser una persona tranquil·la i relaxada. Potser per això les persones que treballem en drets humans no acostumem a parlar de qüestions personals», apunta Sahar Francis. Ubai Aboudi, de Bisan Center, connecta la reacció del seu equip amb la resiliència de palestins i palestines: «Vam tenir una reunió amb tot l'equip després de la batuda [de l'agost del 2022] i els vam explicar tot el que podria passar, que podien ser perseguits judicialment per venir i treballar a l'oficina o

87. UN Human Rights Council (2023), *op. cit.*, p. 6.

88. Human Rights Council, *Detailed findings on attacks and restrictions on and harassment of civil society actors, by all duty bearers*, Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel, A/HRC/53/CRP.1, 2 de juny del 2023. p. 16.

89. Entrevista con Tahreer Jaber, Ramallah, 6 d'octubre del 2022.

90. Sahar Francis, palestina amb ciutadania israeliana, va ser informada per agents de seguretat de l'aeroport de Tel Aviv que no podia embarcar en el vol que la portaria primer als Estats Units i després a Mèxic arguint problemes de visat, malgrat que en tenia un de vàlid fins a l'abril del 2023. En el cas d'Ubai Aboudi, palestí amb ciutadania estatunidenca, va ser bloquejat per agents israelians quan intentava creuar el pas fronterer amb Jordània, sense que se l'informés dels motius pels quals no podia sortir de Palestina. Tots dos pretenien participar al Fòrum de Mèxic en un seminari sobre la vigilància i l'ús del programa Pegasus en els atacs contra la societat civil palestina. Akram al-Waara, *Palestinian human rights advocates refused entry to US, blocked from leaving Palestine*, *Middle East Eye*, 5 de maig del 2022.

91. Entrevista amb Ubai Aboudi, Ramallah, 7 d'octubre del 2022.

92. FIDH (2021), *op. cit.*

Requadre 6. L'emblemàtic cas de Salah Hammouri

El defensor de drets humans palestí Salah Hammouri ha estat objecte de diverses mesures punitives per part de les autoritats israelianes durant més de dues dècades. Va ser detingut per primera vegada amb setze anys i ha passat diferents períodes de detenció administrativa. El 2005 va ser empresonat per tres anys després de ser acusat de presumpta implicació en un intent d'assassinat del fundador del partit israelià Shas. Hammouri, que també té nacionalitat francesa, va rebutjar l'opció de deportació a França que li van oferir com a alternativa a la presó, i el 2008 va ser sentenciat a set anys de presó. El 2011, Hammouri va ser alliberat com a part d'un intercanvi de presoners (el de més d'un miler de presos palestins pel soldat israelià Gilad Shalit). En els anys següents, Hammouri va patir altres arrestos i s'ha vist afectat per altres mesures, com la no renovació de visat i la deportació de la seva dona, ciutadana francesa, mentre estava embarassada el 2016, i la negativa a la sol·licitud de reunificació familiar.⁹³

Coincidint amb la declaració de les ONG palestines com a entitats «terroristes», l'octubre del 2021 Hammouri va ser informat de la revocació del seu permís de residència a Jerusalem est, suposadament per haver trencat la lleialtat a l'Estat d'Israel, tot i que no va ser informat sobre les evidències que sustentaven la decisió.⁹⁴ Posteriorment, la matinada del 7 de març del 2022, una vintena de soldats israelians van fer incursions a la seva residència a Jerusalem est, el van detenir i van confiscar els seus telèfons mòbils i ordinador. Hammouri

va passar mesos de detenció administrativa sense que es presentessin càrrecs en contra seva, en un cas basat en «informació secreta». No va ser fins a l'agost del 2022, després d'apel·lar contra la seva detenció, que se'l va informar que era considerat una amenaça a la seguretat pels seus suposats vincles amb l'FPLP. Finalment, el 18 de desembre del 2022, Hammouri va ser deportat a França. Segons algunes fonts, citades per la Comissió Internacional Independent del Consell de Drets Humans de l'ONU, l'expulsió de Hammouri podria estar relacionada amb la condemna que va rebre el 2008, i en aquest cas suposaria un càstig addicional pels mateixos actes. L'apel·lació contra la mesura presenta una sèrie d'objeccions per la vulneració de diverses normes i denuncia l'aplicació retroactiva de la Llei antiterrorista israeliana del 2016. Grups internacionals de drets humans han denunciat el cas contra Salah Hammouri com una prova més del menyspreu de les autoritats israelianes pel dret internacional i com un reflex de l'entramat de normes i polítiques dissenyades per mantenir un règim d'apartheid contra la població palestina. Amnistia Internacional ha subratllat que la deportació i la revocació de residència a Jerusalem est de Hammouri se sustenten en la modificació el 2018 d'una normativa (*Entry into Israel Law*) que permet a les autoritats israelianes revocar l'estatus de residència permanent —un estatus legal que només ostenten els palestins jerosolimitans— a les persones acusades de «violar la lleialtat» a l'Estat d'Israel i que ha estat denunciada com una llei feta a mida per afavorir l'expulsió de palestines i palestins.⁹⁵

per continuar amb la feina. Tots van dir que seguirien, fins i tot dues persones que havíem contractat just abans de la batuda, que acabaven d'acabar el període de proves. Aquesta és la resiliència del poble palestí. De fet, hem tingut un increment de les persones voluntàries disposades a ajudar. Aquesta és una de les coses positives que ens ha passat enmig de tot això». El director de Bisan reconeix la importància del suport col·lectiu rebut en aquesta etapa, especialment d'altres organitzacions palestines, de coalicions locals i internacionals de les quals formen part les diferents entitats —destaca el rol de xarxes d'entitats com la Palestinian NGO Network (PNGO)— i de la població en general. «El que estem afrontant és incomparable al que afronta la població palestina en la seva vida diària», apunta.

Des d'un punt de vista pràctic i operatiu, els representants de les entitats no esperaven detencions massives del

personal vinculat a les organitzacions criminalitzades, tot i que l'arrest de figures destacades d'aquestes ONG no és descartable. Representants de les ONG criminalitzades sí que reconeixen que hi ha certa preocupació per noves mesures que les autoritats israelianes puguin adoptar per intentar comprometre encara més les seves activitats quotidianes pel que fa a accés a recursos i a l'operativa bancària. Tal com hem esmentat prèviament, la suspensió de finançament (*defunding*) i l'aplicació de mesures de mitigació de riscos (*financial de-risking*) per part d'institucions bancàries són alguns dels efectes de la criminalització i les campanyes de difamació, tot i que la designació de les entitats no té validesa extraterritorial. L'European Legal Support Center (ELSC) emfatitza l'aplicació d'aquest tipus de mesures per part de bancs i organitzacions europees que treballen amb les 6+1. Alguns bancs van aturar les transaccions destinades a aquestes entitats o van tancar comptes bancaris a la UE d'aquestes ONG sense esgrimir-ne els motius.

93. Per a més informació sobre el vostre cas, vegeu Addameer.

94. Consell de Drets Humans de l'ONU (2023), *op. cit.*, p. 8.

95. Amnesty International, *Israel/OPT: A perfect storm of apartheid policies led to Salah Hammouri's deportation*, 21 de desembre del 2022.

3. Singularitat i lliçons de la criminalització de les 6+1 entitats

Diversos testimonis i anàlisis de protagonistes coincideixen a ressaltar que el cas contra les organitzacions palestines criminalitzades recentment per Israel forma part d'un procés d'abast i recorregut més amplis per soscavar l'acció de la societat civil palestina. Això no obstant, també és possible identificar alguns elements distintius que fan singular el cas de les 6+1 entitats, així com lliçons clau que es poden extreure d'aquesta experiència recent que són rellevants de cara al futur, i no només per al context palestí.

El cas és especialment singular per la forma i l'objectiu d'aquestes polítiques de criminalització israeliana, pel rerefons i el missatge polític que destil·len. El primer assumpte clau té a veure amb la normativa utilitzada per declarar sis d'aquestes set entitats com a organitzacions terroristes. Representants de les entitats afectades subratllen que Israel està intentant aplicar la seva pròpia legislació civil al territori ocupat palestí, cosa que segons el dret internacional no li està permesa, com a potència ocupant. Una pràctica que pot establir un precedent perillós, que pot facilitar a les autoritats israelianes la interposició d'acusacions contra entitats de la societat civil palestina, i que es pot considerar una manifestació més dels intents per aconseguir una annexió *de facto*. «Legalment, Israel no té autorització per utilitzar el seu propi sistema legal, la seva llei civil, als territoris ocupats. Això és annexió. Aquesta és la diferència ara. Ells [Israel] ens van designar primer apel·lant a la seva Llei antiterrorista, i després, quan vam exposar que això era il·legal, van demanar al governador militar que emetés les ordres militars que declaren que som organitzacions il·legals», detalla Sahar Francis. En la mateixa línia, Al-Haq ha argumentat que «la designació (...) efectivament criminalitza organitzacions de la societat civil palestina i les seves activitats sota una llei domèstica. En fer-ho, Israel no només aplica la seva pròpia legislació als territoris ocupats contravenint disposicions bàsiques del dret internacional humanitari, sinó que persegueix, a més, la institucionalització del seu arsenal legislatiu destinat a asfixiar i suprimir qualsevol forma de resistència al seu règim opressiu».⁹⁶

Davant d'aquesta situació, per tant, algunes de les entitats criminalitzades (Addameer, Bisan Center i UPWC) van decidir no apel·lar a les designacions com a «terroristes» del Ministeri de Defensa israelià. «La idea és que Israel no té potestat per determinar quin

tipus de societat civil tenim (...). Decidim no apel·lar a la designació com a organitzacions terroristes per dues raons: la primera, perquè no hi ha justícia per a nosaltres, com a palestins, en el sistema judicial israelià; la segona, perquè no volem donar legitimitat a les normes israelianes sobre el territori ocupat. Els que sí que van apel·lar van tenir un resultat similar, cosa que prova el nostre concepte», explica Ubai Aboudi, de Bisan Center. En canvi, i malgrat que no tenien expectatives sobre el recorregut judicial de la seva iniciativa, sí que van presentar una apel·lació tècnica a la decisió adoptada pel comandant militar israelià —«per evidenciar davant del món que no hi ha justícia i que aquesta designació és il·legal en totes les facetes», apunta Aboudi—. Tal com s'ha esmentat a l'apartat anterior, el gener del 2022 aquest alt comandament israelià va respondre al requeriment assegurant que la major part de l'evidència contra les organitzacions era secreta.

Els intents de silenciament entitats que documenten i exposen vulneracions dels drets humans en diferents àmbits s'han vinculat a l'interès de les autoritats israelianes per evitar la rendició de comptes a escala internacional

Un altre tret singular del cas contra les 6+1 entitats té a veure amb l'objecte de la persecució. Alguns dels seus representants coincideixen a destacar que en el passat eren fonamentalment les persones les perseguides, però aquesta vegada el focus s'ha situat de manera central en les organitzacions. «Històricament, persones de la societat civil palestina han estat atacades, assassinades, perseguides, criminalitzades. L'Exèrcit ha entrat a les organitzacions, les ha saquejat (...). Aquest tipus de persecució no és única a la història d'Israel; el que és únic per a ells és que per primera vegada necessiten perseguir les organitzacions com a organitzacions», apunta en aquesta mateixa línia Ubai Aboudi. I no es tracta d'entitats qualssevol,

sinó d'ONGs de referència i que abasten diferents àmbits d'activitat de la societat civil palestina. Que es fixi la mirada en grups que treballen en aquest ventall de temes també té, per tant, una connotació simbòlica. «Quan revises la feina en què estem involucrats, queda molt clar que del que es tracta és de danyar el conjunt de la societat. Si s'afecta la salut, l'educació, els menors, les dones, les persones presoneres... què queda per actuar? S'estan atacant tots els diferents aspectes de la vida civil diària de la població palestina. No es vol que les organitzacions siguin capaces de donar suport a les persones en la seva resiliència. Per tant, està totalment connectat amb el seu pla polític d'annexió i control de tot el territori palestí. No és només qüestió de les set ONGs; l'impacte pot ser molt més gran», emfatitza Sahar Francis. En la mateixa direcció, l'analista Inès Abdel Razek apunta que Israel mira amb sospita el desenvolupament d'un teixit social democràtic a què contribueixen aquestes ONG: «Algunes d'aquestes

96. Al-Haq (2021), *op. cit.*, p. 13.

organitzacions tenen activitats que són polítiques, tenen influència en comunitats, i això no agrada. És resistència a través de la resiliència».⁹⁷ Amb aquesta estratègia, l'Estat d'Israel pretén que les organitzacions afrontin un desgast pel desviament d'energies i recursos per defensar-se —legalment o públicament— de les acusacions polítiques en contra seva, amb les consegüents dificultats derivades per fer la seva feina. Diverses persones entrevistades van manifestar la seva frustració per tot el temps que han de dedicar a defensar la seva tasca, cosa que els impedeix desenvolupar-la com feien fins ara. A això s'hi suma que el missatge intimidatori també repercuteix en la resta de les entitats de la societat civil palestina, més enllà de les criminalitzades.

Els intents de silenciament d'aquestes entitats, que documenten i exposen vulneracions dels drets humans en diferents àmbits, també s'han interpretat i vinculat a l'interès de les autoritats israelianes per evitar la rendició de comptes a escala internacional. En aquest sentit, alguns observadors consideren que la política de criminalització i els intents per desacreditar i aïllar aquestes entitats constitueixen una evidència més de la inquietud israeliana per la investigació del dossier palestí al Tribunal Penal Internacional (CPI), anunciada formalment el març del 2021.⁹⁸ Entitats com Al-Haq denuncien que els atacs a l'organització i a la seva legitimitat i les intimidacions a membres del seu equip s'han intensificat des de la seva implicació en el suport a la investigació sobre Palestina per part del TPI.⁹⁹ En aquesta línia, la relatora especial de l'ONU sobre la situació de drets humans als territoris ocupats palestins des de 1967, Francesca Albanese, advertia en el seu informe del 2022 que, com que les organitzacions designades estaven activament implicades en el cas davant del TPI, «Israel, en atacar les entitats i la seva tasca, pot estar “destruint, manipulant o interferint en la recopilació d'evidències” de crims guerra i contra la humanitat, fet terminantment prohibit pel dret penal internacional».¹⁰⁰ La designació com a «terroristes» de les ONGs també ha estat interpretada dins del marc d'apartheid. «Amb aquesta última i arbitrària decisió, Israel confirma una vegada més que el seu apartheid i règim colonial només se sostenen a través de l'opressió

i repressió sistemàtiques dels que s'atreveixen a desafiar-lo», ha denunciat Al-Haq, precisant que la pròpia definició del crim apartheid inclou els actes de persecució d'organitzacions i persones a qui es priva de drets i llibertats fonamentals a causa de la seva oposició al règim d'apartheid.¹⁰¹

Les mesures israelianes contra les 6+1 ONG han obligat diversos països i organitzacions internacionals que col·laboren en projectes de cooperació al desenvolupament amb entitats palestines a revisar les seves actuacions i a dedicar esforços i recursos a identificar possibles repercussions d'aquestes polítiques

Un altre tret distintiu del cas contra les 6+1 entitats és la intenció d'afectar les possibilitats de finançament d'aquestes ONG i, en particular, el missatge dissuasiu que les autoritats israelianes pretenen traslladar als seus donants, la majoria països europeus. Representants dels grups criminalitzats han alertat sobre les revisions per part d'alguns governs i les seves respectives agències de cooperació i desenvolupament. «No es poden prendre les acusacions d'Israel com a fets provats», adverteix Ubai Aboudi. Mesos després de la designació de les 6 entitats com a organitzacions terroristes l'octubre del 2021, experts en drets humans —entre els quals l'ex-relator especial sobre la situació dels drets humans a Palestina, Michael Lynk— alertaven sobre com el retard en les contribucions econòmiques de diversos

donants d'aquestes ONG estava minant la seva feina. En el cas de la Comissió Europea, el seu finançament a alguns dels grups criminalitzats es va reactivar a mitjans del 2022, període en què diversos països europeus van reafirmar també la intenció de continuar col·laborant econòmicament amb les 6+1 entitats palestines. El missatge subjacent de les autoritats israelianes per als donants europeus suposa, tanmateix, posar en dubte els seus projectes a Palestina i els seus mecanismes de seguiment, avaluació i rendició de comptes. En paraules de Sahar Francis: «Els no diuen que estiguem implementant activitats terroristes. El principal argument [del Govern d'Israel] darrere de la criminalització és que les organitzacions estàvem canalitzant diners a l'FPLP. De debò? Tots aquests països, tots aquests socis, totes les auditories durant tots aquests anys no han estat capaços de descobrir que estàvem desviant diners. Els hem estat enganyant a tots? És patètic, és ridícul!».¹⁰²

A la pràctica, les mesures israelianes contra les organitzacions han obligat diversos països i

97. Entrevista amb Inès Abdel Razek, Jerusalem (en línia), 23 de novembre del 2022.

98. AP, *ICC launches war crimes probe into Israeli practices*, 3 de març del 2021.

99. Al-Haq (2021), *op. cit.*, p. 8.

100. Francesca Albanese, *Situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967*, A/77/356, 21 de setembre del 2022, par. 60, p. 18-19.

101. Al-Haq (2021), *op. cit.*, p. 12. Per a més informació sobre l'apartheid a Palestina, vegeu B'Tselem, *A regime of Jewish supremacy from the Jordan River to the Mediterranean Sea: This is apartheid*, 12 de gener del 2021; Human Rights Watch, *A Threshold Crossed. Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution*, 27 d'abril del 2021; Amnesty International, *Israel's Apartheid against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime against Humanity*, 1 de febrer del 2022; Rania Muhareb *et al.*, *Israeli Apartheid: Tool of Zionist Settler Colonialism*, Al-Haq, 22 de novembre del 2022.

102. Entrevista amb Sahar Francis, Ramallah, 5 d'octubre del 2022.

organitzacions internacionals que col·laboren en projectes de cooperació al desenvolupament amb entitats palestines a revisar les seves actuacions i a dedicar esforços i recursos a identificar possibles repercussions d'aquestes polítiques. N'és un exemple l'informe encarregat a Diakonia International Humanitarian Law Centre de Jerusalem per part de l'Oficina Tècnica de Cooperació de Jerusalem de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID). Aquest informe, una demanda de les ONG espanyoles que treballen a Palestina i que col·laboren amb les entitats declarades terroristes o il·legals per Israel, va intentar explorar els riscos legals d'aquesta relació de cooperació i les represàlies eventuais a causa de les seves interaccions. El document de Diakonia emfatitza que els marcs legals que ha utilitzat Israel per a la criminalització de les entitats —la Llei antiterrorista del 2016 i les normatives que aplica a Cisjordània— inclouen una enorme quantitat de provisions indeterminades o poc precises que poden ser aplicades amb un ampli rang de discrecionalitat per les autoritats israelianes.¹⁰³ L'informe identifica amb quina probabilitat determinats riscos poden afectar les organitzacions espanyoles, des de recerques criminals a integrants dels seus equips per vulneració de les normes esmentades fins a obstacles administratius per a l'obtenció de visats, o bloqueig d'accés a recursos, inclosos comptes bancaris. L'escenari de criminalització també ha motivat la posada en marxa d'iniciatives com l'European Legal Support Center (ELSC), que, entre altres activitats, fa un seguiment d'incidents que afecten persones i organitzacions que advoquen pels drets palestins a escala europea, oferint, a més, assessoria i assistència legal.¹⁰⁴

Davant el panorama de criminalització i *shrinking space*, diverses organitzacions, palestines i internacionals, subratllen que Israel actua d'aquesta manera pel context d'impunitat persistent, que encoratja no només polítiques que perpetuen la colonització i l'annexió —com l'expansió dels assentaments—, sinó també l'escalada de mesures contra la societat civil palestina. En aquest sentit, Amnistia Internacional i Human Rights Watch han subratllat que «el fracàs de dècades de la comunitat internacional a l'hora de qüestionar els greus abusos contra els drets humans per part d'Israel i d'imposar conseqüències significatives a les seves accions ha encoratjat les autoritats israelianes per

actuar d'aquesta manera descarada».¹⁰⁵ «Tracten Israel de manera excepcional, i per això Israel sent que té llum verda per continuar amb les seves pràctiques. La impunitat passa a ser part de la cultura, una política oficial», insisteix el director d'Al-Haq. I afegeix: «La comunitat internacional es desperta quan hi ha una gran massacre, un gran incident (...). No hi ha conseqüències ni reaccions davant de tots els crims que es cometem aquí, i per això Israel continua. Senten que estan per sobre de la llei. Això també és una manera d'encoratjar-los. Tant se val el govern que hi hagi a Israel; per als palestins és el mateix».¹⁰⁶

La reacció de la comunitat internacional davant la criminalització de les organitzacions palestines és considerada, per tant, un assumpte clau. Els representants de les entitats afectades emfatitzen que les mesures haurien de transcendir el pla declaratiu i els missatges de condemna i que es requereixen accions concretes i contundents, especialment dels països europeus. Sahar Francis destaca que «fins ara la seva posició ha estat molt important, en termes pràctics i polítics, ja que han mostrat el seu compromís. Però no crec que sigui suficient. No són suficients les declaracions de suport. El que esperem és que els països europeus utilitzin el seu poder per fer que Israel desisteixi d'aquesta decisió en contra nostra».¹⁰⁷ En aquesta mateixa línia, l'informe de Diakonia també recomana que les organitzacions de la societat civil responguin de manera activa davant de les designacions per salvaguardar l'espai cívica, adoptin una posició comuna i una estratègia unificada per respondre a les restriccions imposades per Israel i no cedeixin davant la campanya d'intimidació.¹⁰⁸

Algunes veus han subratllat que cal prendre consciència que el que està en joc transcendeix la realitat palestina i que les repercussions poden tenir un abast internacional. En aquest sentit, es destaca que no s'hauria de subestimar l'efecte paralitzador que les designacions poden tenir al sector dels drets humans, a la comunitat de defensa de Palestina, així com en altres actors com ara acadèmics, estudiants o periodistes, més enllà dels finançadors/donants. Tal com afirma Yara Shoufani, tant individus com organitzacions poden reconsiderar el treball o la col·laboració amb organitzacions criminalitzades per por de ser perseguides per associació.¹⁰⁹ En un article

103. Diakonia, Legal Analysis on the Impact for Spanish Organizations of the Designation of Palestinian CSOs as «Terrorist Organizations» or «Unauthorised Associations», 25 de març del 2022, p. 3. També és emblemàtic el cas de la UAWC amb el Govern holandès. El cas es va iniciar molt abans de la designació, però la decisió final de deixar de finançar la UAWC es va produir just després de la designació, concretament el 5 de gener del 2022.

104. L'ELSC es va establir el gener del 2019 a Amsterdam i és resultat d'una iniciativa conjunta de la Xarxa d'Organitzacions No Governamentals Palestines (PNGO), l'ONG holandesa The Rights Forum i juristes europeus. Més informació a <https://elsc.support/>.

105. Amnesty International i Human Rights Watch (2022), *op. cit.*

106. Entrevista amb Shawan Jabarin, 12 de març del 2023. (L'entrevista va ser enregistrada per l'Associació Fora de Quadre com a part de l'elaboració d'un documental sobre la criminalització de les 6+1).

107. Entrevista amb Sahar Francis, 5 d'octubre del 2022.

108. Diakonia (2022), *op. cit.*, p. 77.

109. Yara Shoufani, Criminalization of Palestinian Civil Society Will Have International Implications, *Palestine Studies*, 10 de novembre del 2021.

a Just Security sobre els impactes de les designacions als Estats Units, l'advocada Diala Shamas plantejava que «aquells de nosaltres que assessorem els grups de drets palestins i participem en la defensa dels drets dels palestins sospitem que aquesta és exactament la conseqüència desitjada. De fet, cada vegada que hi ha un nou informe que pretén descobrir vincles terroristes amb grups de drets palestins —sense importar com són d'inversemblants les acusacions—, la meua organització rep trucades de persones i institucions preocupades per la seva possible responsabilitat a la llum d'aquesta nova informació».¹¹⁰

Més enllà de les designacions, altres anàlisis han destacat els impactes de la propagació de les pràctiques de *lawfare* contra organitzacions de la societat civil i altres actors a tot el món. «Tot i que les campanyes de *lawfare* contra la societat civil estan focalitzades principalment en grups que treballen a Palestina o que donen suport als drets humans de la població palestina, l'ús d'aquestes tàctiques s'està estenent i pot fer-ho encara més si no hi ha una resposta robusta per part de la societat civil a escala global», apuntava Kay Guinane en un informe de Charity and Security Network, i afegia que els grups que incorren en aquestes pràctiques corren pocs riscos per intentar imposar la seva agenda política i hi ha poca rendició de comptes per desplegar accions de desinformació i *lawfare*.¹¹¹ Per intentar contrarestar les mesures de *shrinking space*, alguns actors internacionals que donen suport a la societat civil han adoptat algunes accions, des de pressions diplomàtiques fins al subministrament de fons d'emergència per a activistes. Tot i això, a escala global, tal com apuntava Carnegie Endowment for International Peace el 2019, sembla insuficient la resposta internacional davant del problema de la reducció de l'espai per a la societat civil. «El tancament de l'espai cívic ara sembla que només és una part d'un patró molt més ampli de recessió democràtica i ressorgiment autoritari. La resposta internacional sembla estancada: s'han fet alguns esforços útils, però semblen massa limitats, vagament enfocats i reactius».¹¹²

Reflexions finals

El cas de les 6+1 organitzacions criminalitzades per Israel s'inscriu en el marc d'una política i pràctica més general de setge i assetjament a la societat civil palestina i a les veus crítiques que qüestionen l'ocupació i les vulneracions sistemàtiques de drets de palestines i palestins. Es tracta d'una tendència que s'emmarca en un escenari més global de reducció de l'espai d'acció per a la societat civil crítica i que, en aquest cas particular, s'ha intensificat els últims anys. Tal com s'ha exposat, el cas de les 6+1 entitats criminalitzades ha estat precedit per una sèrie de mesures, normes i actuacions no tan sols contra organitzacions palestines, sinó també contra actors israelians i internacionals involucrats en investigacions sobre la situació de la població palestina, en la denúncia de vulneracions i abusos i en la promoció i defensa dels drets de palestines i palestins. Tot i això, malgrat aquests antecedents, l'acció legal contra les 6+1 entitats criminalitzades, i en particular la seva designació com a organitzacions terroristes, suposa un salt qualitatiu en les mesures adoptades per les autoritats israelianes contra actors de la societat civil palestina.

La reacció internacional a la criminalització de les 6+1 entitats —en especial, les mostres de solidaritat, el reconeixement a la trajectòria i la tasca que duen a terme aquestes ONG, i la constatació sobre la manca d'evidències que justifiquin les mesures adoptades en contra seva— obre interrogants sobre l'impacte a llarg termini d'aquesta mesura, i posa en dubte l'èxit de les accions empreses per Israel per qüestionar i desacreditar la tasca d'aquestes entitats. Tanmateix, tal com reconeixen els representants de les entitats afectades, la criminalització ha tingut un impacte en la seva feina i els seus equips, i persisteix la incertesa sobre com aquesta i altres possibles noves mesures i polítiques del Govern d'Israel poden condicionar les seves activitats en àrees clau per a la societat palestina. L'experiència de les 6+1 entitats dista molt de ser un «cas tancat», i requereix seguir-ne atentament l'evolució, tenint en compte la manera com repercuteix en les seves activitats i en altres organitzacions crítiques de la societat civil palestina, en el compromís polític i econòmic d'actors externs i en el moviment de solidaritat i defensa dels drets de palestines i palestins.

110. Diala Shamas, *The Downstream Effects of Israel's «Terrorist» Designation on Human Rights Defenders in the US*, Just Security, 4 de novembre del 2021.

111. Kay Guinane (2021), *op. cit.*, p. vii.

112. Saskia Brechenmacher i Thomas Carothers, *Defending Civic Space: Is the International Community Stuck?*, Carnegie Endowment for International Peace, 22 d'octubre del 2019.

Epíleg

Des dels fets del 7 d'octubre del 2023 s'han intensificat les mesures que afecten directament i indirectament les entitats de la societat civil palestina, organitzacions que hi col·laboren i el moviment internacional de solidaritat amb Palestina. En els dies posteriors a l'acció de Hamàs i la Jihad Islàmica, les autoritats israelianes van introduir una esmena a la ja qüestionada Llei antiterrorista del 2016 per criminalitzar ara «el consum sistemàtic i continu de publicacions d'una organització terrorista», assumint que aquesta pràctica equival a una identificació amb el grup.¹¹³ Paral·lelament, es van multiplicar els arrestos de palestins i palestines, inclosos més de 3.000 que, quan va acabar l'any 2023, eren a la presó, sota la polèmica figura de la «detenció administrativa», segons les dades de l'ONG israeliana HaMoked.¹¹⁴ El Govern israelià també va instar el sector financer a incrementar la vigilància davant «dels intents de finançament del terrorisme». Segons dades recopilades per l'ELSC, des del 7 d'octubre entitats palestines i europees que transfereixen diners a Palestina s'han enfrontat a interpel·lacions més estrictes per part dels bancs. Algunes institucions financeres estan buscant informació sobre Israel i Palestina a les seves bases de dades de clients i han decidit fer una diligència deguda millorada (més exhaustiva), al·legant que han d'avaluar els riscos potencials que els fons acabin en mans de Hamàs. Així mateix, diverses institucions financeres han decidit suspendre la transferència de fons a comptes a Gaza i Cisjordània. Les pressions del Govern israelià a donants privats i públics perquè retirin el seu suport econòmic a organitzacions de la societat civil també s'han intensificat significativament, tal com indica l'ELSC.

Tal com ha informat l'ELSC, després del 7 d'octubre, diversos governs europeus van decidir suspendre o revisar

Després del 7 d'octubre, diversos governs europeus van decidir suspendre o revisar el seu suport econòmic a organitzacions palestines amb l'argument que havien de verificar que els fons no serien desviats a entitats terroristes

el seu suport econòmic a organitzacions palestines amb l'argument que havien de verificar que els fons no serien desviats a entitats terroristes, en concret a Hamàs. Entre aquests països hi ha Àustria, Dinamarca i Finlàndia —que van reprendre el finançament el desembre del 2023—, Alemanya, Suècia i Suïssa. En el cas alemany, el Govern va anunciar al desembre que la revisió del seu finançament no havia detectat un mal ús de fons. No obstant això, es va decidir que les fundacions alemanyes no podrien finançar les sis entitats palestines declarades terroristes.¹¹⁵ Suïssa va suspendre l'ajuda econòmica a onze organitzacions palestines i israelianes, i al novembre va confirmar que en deixaria de finançar tres.¹¹⁶ Pel que fa a Suècia, el Govern va ordenar una revisió profunda de l'ajuda econòmica a Palestina per assegurar que els recursos no es destinaven a cap organització que no condemnés incondicionalment Hamàs. L'informe de l'agència de cooperació sueca va concloure al desembre que no s'havien desviat fons per finançar

activitats terroristes, però el Govern va exigir ampliar les indagacions i verificar les comunicacions de totes les entitats receptores per confirmar si havien condemnat o no Hamàs. Segons diverses veus, inclosa Amnistia Internacional, exigir que una entitat expressi aquesta condemna i condicionar-ne el finançament vulnera el dret a la llibertat d'expressió i d'associació.

La Comissió Europea també va anunciar a l'octubre la revisió de la seva ajuda econòmica a Palestina, tot i que al novembre va informar que no s'havien trobat proves de desviament de fons per a fins no desitjats.¹¹⁷ Tant la UE com diversos països europeus han decidit incloure clàusules contra la incitació a l'odi en futures convocatòries.¹¹⁸ L'ELSC destaca que alguns donants estan equiparant la no condemna a Hamàs o l'al·lusió a la resistència palestina amb incitacions a l'odi i la violència. Amnistia Internacional subratlla que, si bé

113. Diakonia International Humanitarian Law Centre, *2023-2024 Hostilities and Escalating Violence in the OPT. Account of Events*, 12 de gener del 2024.

114. HaMoked: Center for the Defence of the Individual, <https://hamoked.org/> (consultat el 20 de febrer del 2024).

115. L'ELSC emfatitza que el Ministeri Federal de Cooperació Econòmica i Desenvolupament (BMZ, per les sigles en alemany) va utilitzar la revisió com a excusa per posar fi a la cooperació amb la societat civil palestina, tal com ho va demostrar una investigació de FAZ. També es va confirmar la participació d'Israel en la revisió de la cooperació per al desenvolupament; de fet, el BMZ recalca al seu informe que la seva prioritat també va ser tenir en compte els interessos israelians.

116. L'ELSC especifica que, en el cas de dues, el Govern suís va decidir no renovar els contractes, mentre que, en el cas de la tercera, se'n va decidir la rescissió anticipada. El Ministeri d'Exteriors suís (FDFA, per les sigles en anglès) i els mitjans de comunicació suïssos van publicar articles sobre aquest desfinançament, afirmant, per exemple, que les organitzacions no complien el codi de conducta de l'FDFA (per exemple, a través d'algunes publicacions en xarxes socials), sense proporcionar més informació sobre quins comportaments havien violat el codi de conducta o el contracte de l'FDFA.

117. Comissió Europea, *La Comisión Europea anuncia una revisión urgente de su ayuda financiera a Palestina*, 9 d'octubre del 2023, i *La Comisión concluye la revisión de la ayuda de la UE a Palestina*, 21 de novembre del 2023.

118. L'ELSC especifica que la Comissió Europea - DG NEAR va publicar el 25 de novembre del 2023 una comunicació sobre la necessitat d'identificar mesures addicionals per a les subvencions a les organitzacions de la societat civil palestina, centrant-se en l'aplicació de la clàusula antiincitació/incitació a l'odi i la introducció d'un mecanisme de supervisió externa per verificar les publicacions de les ONG a xarxes socials i les mesures restrictives / desviament de fons. La «clàusula antiincitació» ja apareixia en alguns contractes, i la UE i altres estats membres volen afegir-la i invocar-la a tots els futurs contractes de subvenció. Segons aquesta clàusula, les organitzacions de la societat civil no poden fer accions o expressions que puguin constituir incitació a la violència o a l'odi contra persones o grups de persones per motius de raça, color, religió, ascendència o origen nacional o ètnic, ni a través de publicacions o xarxes socials, ni tolerar ni trivialitzar la comissió de crims internacionals. La UE garantiria el compliment de la clàusula esmentada mitjançant un mecanisme de supervisió extern, és a dir, es designaria una agència externa per supervisar les comunicacions i activitats públiques de les entitats palestines. Això podria tenir l'efecte paralitzador de restringir el dret de les organitzacions de la societat civil a la llibertat d'expressió.

la clàusula no és intrínsecament problemàtica, aplicar-la només a les ONG palestines evidencia un doble tall de la UE: estigmatitza la població palestina i encoratja alguns altres a incitar a l'odi.¹¹⁹ El gener del 2024, el Consell Europeu va establir un conjunt de mesures restrictives contra els qui facilitessin o permetessin la comissió d'accions violentes per part de Hamàs i la Jihad Islàmica o hi donessin suport, una norma que també encoratjava dubtes i inquietuds entre alguns actors per les seves possibles repercussions pràctiques en la tasca d'ONG europees que col·laboren amb entitats i desenvolupen projectes a Palestina.¹²⁰ Paral·lelament, des del 7 d'octubre s'han denunciat restriccions a les llibertats d'expressió i reunió en alguns països europeus, en un context de persecució i sancions creixents a manifestants que participen en accions de solidaritat amb Palestina —per exemple, a França, Alemanya i el Regne Unit—, així com intents per vincular defensors dels drets de la població palestina amb terrorisme i la consideració d'algunes protestes i eslògans com a antisemites.

Davant d'aquests desenvolupaments, un centenar d'organitzacions i xarxes europees i d'àmbit internacional —Amnistia Internacional, EuroMed Rights, Oxfam i Saferworld, entre d'altres— van expressar el rebuig conjuntament a la decisió de governs europeus de suspendre i revisar el finançament d'ONG palestines i israelianes, de manera que comprometien el treball de la societat civil en la promoció i protecció dels drets humans. Si bé reconeixen que la rendició de comptes i la transparència han de ser elements clau en l'ajuda internacional al desenvolupament, les entitats qüestionen l'oportunitat, els motius i l'impacte de les mesures més recents. «Segons la informació que ens consta, entre les raons per retirar o revisar el finançament s'assenyala el temor infundat que es puguin estar desviant indirectament diners a grups armats com Hamàs i l'afirmació —també sense base— que el treball legítim de les organitzacions de la societat civil, que consisteix a documentar i denunciar abusos de drets humans comesos pel Govern israelià, és una mostra d'antisemitisme o incita a la violència contra l'Estat d'Israel», assenyala la declaració. Les entitats

van remarcar que fins llavors no s'havien demostrat desviaments de fons de la UE o algun estat europeu a grups armats palestins, malgrat les acusacions que pesen des de fa anys contra algunes entitats sotmeses a un elevat grau d'escrutini, i van insistir que «esgrimir la lluita contra el terrorisme com a excusa per limitar la tasca de la societat civil independent constitueix una violació del dret internacional».¹²¹

L'agència de l'ONU per a la població refugiada palestina (UNRWA) també ha estat al punt de mira. El Govern israelià va denunciar que dotze dels 30.000 treballadors

UNRWA també ha estat al punt de mira. El Govern israelià va denunciar que dotze dels 30.000 treballadors de l'organització havien participat en els fets del 7 d'octubre. Com a conseqüència d'això (fins al 31 de gener del 2024), setze països havien anunciat la suspensió del finançament

de l'organització havien participat en els fets del 7 d'octubre. Com a conseqüència d'això (fins al 31 de gener del 2024), setze països havien anunciat la suspensió del finançament a la UNRWA: Alemanya, Austràlia, Àustria, Canadà, Estats Units, Estònia, Finlàndia, Islàndia, Holanda, Itàlia, Japó, Letònia, Lituània, Regne Unit, Romania i Suècia. L'ONU va acomiadar de l'agència els treballadors assenyalats i va anunciar una investigació. Tot i això, el febrer del 2024, la màxima autoritat de la UNRWA, Philippe Lazzarini, assegurava que l'ONU no havia rebut cap informe escrit d'Israel amb evidències sobre les seves acusacions, malgrat les peticions al Govern israelià perquè col·laborés en les indagacions.¹²² El dossier israelià sobre la UNRWA sembla que només es va compartir amb alguns estats, i alguns mitjans de comunicació que han tingut

accés al document asseguren que no conté proves de les acusacions.¹²³ Encara més, l'avaluació d'intel·ligència dels Estats Units sobre les afirmacions d'Israel que membres del personal de l'agència d'ajuda de l'ONU van participar en l'atac de Hamàs el 7 d'octubre va asseverar que algunes de les acusacions eren creïbles, tot i que no es podien verificar de manera independent, i també va posar en dubte les afirmacions de vincles més amplis amb grups militants.¹²⁴

Les acusacions israelianes contra la UNRWA eren conegudes, però la denúncia israeliana contra els seus funcionaris es va donar a conèixer públicament el mateix dia que el Tribunal Internacional de Justícia (TIJ) va concloure que hi havia indicis plausibles per

119. Amnistia Internacional, Las restricciones discriminatorias de financiación de los gobiernos donantes europeos a la sociedad civil palestina pueden agravar la crisis de derechos humanos, 28 de noviembre del 2023.

120. EUR-Lex, Council Decision (CFSP) 2024/385 of 19 January 2024 establishing restrictive measures against those who support, facilitate or enable violent actions by Hamas and the Palestinian Islamic Jihad, 19 de gener del 2024.

121. Joint letter on several European governments' decisions to suspend or review their funding to Palestinian and Israeli civil society organizations, 27 de novembre del 2023.

122. Entrevista amb Philippe Lazzarini al pòdcast de PRIO Peace in a Pod, 20 de febrer del 2024.

123. Channel 4, Israel's evidence of UNRWA Hamas allegations examined, 5 de febrer del 2024; Sky News, Israel-Hamas war: How strong is Israel's evidence against UNRWA?, 11 de febrer del 2024; Haaretz, «Unproven Allegations»: U.K.'s Channel 4 Slams Israel's Charge Against UNRWA, 7 de febrer del 2024; The New Arab, Channel 4 says «no evidence» for Israel's UNRWA claims in six-page dossier, 6 de febrer del 2024.

124. The Guardian, US intelligence casts doubt on Israeli claims of UNRWA-Hamas links, report says, 22 de febrer del 2022.

condemnar Israel per genocidi. Alguns analistes van subratllar que, més enllà de la veracitat de l'acusació, la decisió semblava un intent per distreure l'atenció de la sentència del Tribunal, i van advertir que el Govern israelià ha estat construint un cas contra la UNRWA des de fa temps. El desembre s'havia filtrat a la premsa un pla de l'executiu de Netanyahu per desfer-se de la UNRWA a Gaza, que probablement a la primera fase buscava assenyalar una presumpta cooperació entre l'agència i Hamàs.¹²⁵ Davant l'evolució dels esdeveniments, diverses veus de l'àmbit dels drets humans van criticar

la decisió dels estats de suspendre el finançament a la UNRWA, subratllant que les presumptes accions d'uns quants individus no podien servir de pretext per tallar una assistència vital per a milions de persones que afronten una situació humanitària extremadament crítica. També es va destacar el doble tall i la reacció dispar davant les àmplies evidències sobre crims de guerra israelians a Gaza o la decisió del TIJ, que no s'han traduït en la fi del suport militar o polític al Govern israelià.¹²⁶

22 de febrer del 2024

125. Olga Rodríguez, *Israel y EE. UU. arrastran a otros países en su pulso contra la protección del derecho internacional en Gaza*, 29 de gener del 2024.

126. *Ibid.* i Amnesty International, *Israel/OPT: States must reverse cruel decision to withdraw UNRWA funding*, 29 de gener del 2024.